

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
213. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétő

1933. évi szeptember 18

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátartó rékpénztári számlának száma 12.174. — HIRDETESEK díja hirdetés oldalán 5 lej, páros (bal) szövegoldalán 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalán 8 lej negyvencentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Mi lesz Németországban?

Márai Sándor, a kiváló magyar publicista jelenleg Párisban tartózkodik és ott találkozott egy ma is szerepet játszó német nagyparossal. Márai leközi azt a beszélgetést, amit ezzel a politikailag teljesen közömbös némettel folytatott. A teljesen elfogulatlan helyről származó információit érdemesnek tartjuk a leközlésre. Aki adta, maga sem örül annak a prognózisnak, amit felvázol. Összerinte a szervezett polgárra újabb csapás készül Németországban.

— Hitler nem tarthatja magát. Megmondom, mire alapítom ezt a prognózt. Először is gazdaságilag. Ma az a helyzet, hogy a német gyárak dolgoznak, mert megkövetelik tőlük a munkát a jó statisztikák érdekében; de „stock“-ra dolgoznak, raktárra. Az üzlet visszament. A nagypár állami hielt kap, hogy a munkásságot foglalkoztatni tudja. Az export nagyot esett. Ami van, az „futó szerződéseket“ következménye, maradék a multból. A bojkott igenis érezteti hatását. A bojkottot postobaság lenne lebecsülni, olyan erők fogtak össze világszerte, amelyek felélen belül, ha a bojkott szorítása nem enyhül, igenis megbenítják a német gazdasági életet. A belföldi tőke tetszhalottal játszik. Sokáig ez nem megy így. A nagypár kétségtelenül hajlandó áldozatokra, de ennek az áldozatkészségnek határáig körülbelül elérkeztünk már.

— Hitler erősen tartják a nők. Meddig? Amíg a férfi pénzt hoz haza szombaton. Egyelőre azok a tömegek, melyeket a nemzeti-socializmus közvetlenül foglalkoztat, katonai ellátottságot élveznek. Amit kaptak, az a „gullaschkanone“. Sovány eredmény. Nézzük az osztályokat: a Herrenklub, a junkerek kényszeredetten hurraznak, törköt fogtak Hitlerben, aki ellenszenves nekik, mert alulról jött, mert népmozgalomból él, mert visszazsoltja és megsemmisíti a régi reakciós erőket. A régi hadsereg tisztikara s a Reichswehr tartózkodó. Ezeket felhasználhatja Hitler a „marxista front letörése“ jegyében, de a rohamcsapatokkal kooperálni nem hajlandók. Schleicher még élő ember; a kevés tekintélyek egyike. A polgárság, a középosztály várja, amit ígértek neki: állást és konjunkturát. A meleg helyeket, ahonnan a zsidókat kidobálták, pártéremekért osztogatták széjjel. A konjunktúra késik. A mozgalom különben sem „polgári“ tendenciájú... A nagypárnak egyelőre csak pénzbe kerül Hitler, mindenestre többbe, mint azelőtt a munkanélküli segély. A munkásosztály...

— Megoszlanak a vélemények. Azt mondják, a német munkásság behódolt Hitlernek. Ez nem igaz. A német munkásság szervezőit szétoszták, vezetőiket elnémították, a szervezőket megnehezítették. Most ne azt nézzük, hogy kinek tetszik Hitler, kinek nem? Nézzük azt, hogy tarthatja-e magát? Gazdaságilag, az én véleményem szerint, nem sokáig. A német nép magas életnívón élt, még a nyomorúságban is, a közelmúltban, a „weimari gyalázat“-ban is. A külföld elámult, ha eljött a hazánk látogatába, csodálták jóléti intézményeinket. Ezt a nemzetet nem lehet hosszabb ideig a tábori kátrin életnívójára lecsúsztatni! Egyelőre ez minden, amit Hitler nyújt. S a politikában?

— A politikában más nem bukathatja Hitler csak a német munkásság. Az „S.A.“-csapatok tömegeit a lumpenproletariat adta össze. A szervezett német munkásság azt látja, hogy amíg a szociáldemokrácián át befolyásolni tudta a kormányzást, volt szidlunglakása, két szobája, tiszta inge, s ha elvesztette munkahelyét, kapott husz-huszonkét márkát hetenként. Ezek nem érik be Hitler gulyáságyuival és munkatáborával... Az a tizenkétmillió marxista választó nem tért meg időközben Hitlerhez. Ma is vannak valakik: széttaposott szervezetekben, de megvannak. Höl voltak, amikor Hitler érkezett? Az elv volt, hogy várni, tulesni rajta, hadd gyen-

VAJDA semmiesetre sem akar távozni

Óriási érdeklődés az intézőbizottság ülése iránt

Előzetes bizalmi kalkuláció

A liberális-párt nagyarányu munkába kezd

Bukarest, szeptember 17.

A cálimanésti minisztertanács után a kormány tagjai megnyugodtak: minden látszat azt mutatja, hogy nem lesz bukás. Vajda és együttese élen marad továbbra is.

Annnyira élen, hogy a kormány vaskos törvényhozói programot alkotott és nagysietve összehívta a parlamentet is. Vajda munkához látott:

egyrészt hatalmas kormányzati tevékenységet ígér, másrészt teljesíti a harcot belső ellenfeleivel, ha kell, magával Maniuval is.

A kabinet semmiesetre sem akar távozni. Most, a Maniu- és Mihalache-problémával a nyakán ellenzékebe vonulni, tragédiát jelentene. A párt összeomlása és a kormánypárti csoport teljes szétbomlása elkerülhetetlen lenne. Míg, ha a kormány hatalmon marad, rendelkezésére áll a parlamenti többség, ravasszággal, vagy erőszakkal letörheti a szakadási mozgalmakat, törvényhozói érdemeket szerezhet, megmenetheti a pártegységet és majdan kevesebb kockázattal veheti át az ellenzéki szerepét.

Egy lucsa hang, amely gondo kozóba ejt

Felmerül az a kérdés, hogy Vajdának komolyan szüksége van-e a hatalomra ahhoz, hogy a párt egységét megmentsse? Hogy Mihalache és Maniu kirohanásai teljesen komolyak-e? Hogy a látszatra oly szenvedelmes küzdelem mögött nem húzódik-e meg a politikai ravasság?

Erre a kérdésre szellemesen felel meg a konzervatív román publicisztikának szinte művészi készsége nagysága, Constantin Bacalbasa.

Hugó Viktor drámájában, a „Ruy Blas“-ban van egy nagyon jellegzetes jelenet. Ruy Blas lakáj, aki a spanyol királynő szeretőjévé lesz és e viszonyon keresztül Spanyolország mindenható urává változik, ő rendelkezik mindenről, politikáról, pénzügyekről, hadseregről, az egész országról. Minden büszke spanyol fejét hajtja a frissensült Jupiter előtt. Egyedül Alvarez, a nemes hidalgó háborog. Fejét magasra emeli és felháborodottan tiltakozik. S amikor egy összefüvetelen Alvarez a leghajthatatlanabbul veri a mellét, kinyílik az ajtó és megjelenik a lakáj, Ruy Blas. Mindenki elcsendesedik, minden nemes fejét hajtja, egyedül Alvarez áll konok ellenszélben. Ekkor a királyi szerető elébe lép és rákiált:

— Miként a többiek, Alvarez!

gitse magát. Ma is ez az elv. Koncentrációs tábor, „auf der Flucht erschossen“, mindez nagyon szép, de tizenkétmillió embert nem lehet koncentrációs táborba zárni. Ez a tömeg, a német nép leghaladottabb, legintelligensebb osztálya — ne felejtjük el a német munkás magas szellemi nívóját — nem békült meg Hitlerrel. Erőszakkal sokáig lehet uralkodni, de Németországnak kell nyers anyag. Németországnak kell a külföldi piac, s ezzel a két gazdasági tényezővel baj van. A német munkásság nem tűri el, hogy hadiellátásra fogják, bizonytalan időkre; az emberek teherbírása végtelen, a „fortvurstlizás“

S Alvarez feje szépen, megadóan aláhangylik.

Ez a jelenet kiváló hasonlatnak kínálkozik a mai román szeladonok ellenzéki kedésére is. Mihalache például új, fasiszta jellegű programot állított fel Cămpulungon. Bombát robbantott Vajda ellen. Lázadó és rendbontó volt. De szavai végül elhallgultak és nagy forradalmát így fejezte be:

— De ha a párt végrehajtóbizottsága más képpen fog határozni, akkor én, mint segélyezett tag, nem szegülök ellen!

Tehát:

— Miként a többiek, Alvarez!

Mihalachenak más programja van. Más a meggyőződése. Szerinte az országot új utakon kell vezetni, megmenteni.

De ha a párt másképpen akarja... akkor ő nem akar a politikai kenyérből kiesni

*

Szavátán az alvarezi szerepkör még élesebben domborodott ki: Maniu nem jelent meg. Pedig azt beszélték, Szováta robbantani fog. Lemossa a gyalázatát, mit rákentek a századok. Visszaadja Románia „egyetlen demokratikus pártját“ a becsületnek.

Erre Badacsonyi Alvarez távol maradt és szavát sem hallatta.

Hát persze, mi történhetik ilyen hugóviktori színjáték után?

Vajda hatalmon marad és ameddig Larousse-lexikon létezik, addig sohasem fog kifogy-

A parlament megnyitása

ugyancsak egy hónap múlva lesz, de a kormánykörök máris megkezdették az előkészületeket. Vajda máris kiadta a rendeletet, hogy a király által felavasandó trónbeszéd vázlatát készítsék el. Hasonlóképpen utasította a reszortminisztereket arra is, hogy azokat a törvényjavaslatokat amelyek először fognak a képviselőház elé kerülni, teljesen fejazzék be.

Megemlítettük, hogy a kormány az ülészek elején bizalmi szavazatot fog kérni a többségtől. Ezzel áll összefüggésben, hogy a miniszterelnökség pénteken elkérte a képviselőház háznagyai hivatalától a képviselők névjegyzékét.

Úgy látszik, a kormány előzetes kalkulációkat akar végezni arravonatkozólag, hogy mekkorák az esélyei?

bevált kormányzati módszer, de ezzel a magas életszínhez szokott német munkástömeggel nem lehet évekig repálevest etetni.

— Hitlernek két év kellene még, amíg felfegyverkezik. Én ebben a két évben nem hiszek. Ha megbukik előbb, megfordul a front s erre a fordulatra jobb nem gondolni. Hogy a fegyver nála van? Igaz, de a fegyver nem minden egy modern polgárháborúban. A modern forradalom kézigránátjai olyan birodalomban, mint Németország, a vasut, a villany, a vízellátás, a gáz. Ez a munkások kezében van. „Technische Nothilfe“-vel nem lehet egy birodalmat funkcionáltatni. Ha ez

ni a latin szállóigéből, amikkel elintézi az ország legnagyobb problémáit is. A parlament négy hét múlva megnyílik és ragyogó bizalmi szavazattal erősíti a kabinet helyzetét. Mihalache lemond az ország gyorsított megmentéséről és fegyverkezett lesz. Maniu hallgatni fog.

Sőt, ha a rendelkezési alappól futja még néhány millióra, akkor már újabb népgyűlést hívna egybe Bukarestbe, bizonyítván, hogy a kormány népszerűsége töretlen.

S az ország, a közvélemény, látván, hogy vezérei nem nagyon erőlködnek, maga is megnyugszik és fejet hajt.

— Ugy, mint a többiek, Alvarez!

A kormánypárt végrehajtóbizottsága,

amint ezt meg is irtuk, szeptember 20-án összeül. Miután ennek a bizottságnak hivatalból kötelessége foglalkozni a párt belső ügyeivel,

az érdeklődés igen nagy.

A kormány bizik abban, hogy a megyei szervezetek vezetői, akik a bizottságnak tagjai, a kormány mellett fognak állást foglalni s elejtik Maniut. Ez a bizakodás nem indokolatlan, amint Maniu is számolhatna a döntő többséggel, ha ő lenne a hatalmon és Vajda ágálna ellene.

Kormánykörök egyébként azt a hirt lanszirozzák, hogy

a szovátai értekezlet résztvevői közül többen suba alatt arról beszéltek, hogy a kabinetet, hogy elégedetlenek ugyan, de a pártegység ellen nem lennének hajlandók péteni, sem a kabinet útjába nehézségeket gördíteni.

Az öliberális párt kétségbeesett támadásba megy át

Az a tény, hogy a kormány helyzete látszat szerint megszilárdult s eshetőségek vannak Vajda huzamosabb kormányzására,

a hatalomra már öt óta rágyakozó öliberális pártot politikai kétségbeesésbe kergette.

a tömeg, amely, ismétlem, nem lumpenproletariat, lélegzethez jut s ha Hitler helyzete közben gazdaságilag és politikailag lényegesen nem javul (aminek semmi jelét nem látom, ellenkezőleg!), akkor el fog bukni. S az nem lesz multság, uram... nem kívánom senkinek, hogy szemtanu legyen és megölje. Ez a tömeg németekből áll s ezek pont ugyanúgy dolgoznak, ők is tudnak organizálni, ők is névvel és házszámmal látnak majd a „tisztogatáshoz“, s olyat láthat a világ, amelyet még nem látott.

— Én például nem szeretném megélni — mondta csendesén.

Ennek az ingerült állapotnak ad hangot a párt hivatalos lapja, a Viitorul, amely legutóbbi számában „A botrány folytatódik és nagy méreteket ölt” cím alatt plákbetűkkel szedett cikkben szögezi le véleményét a pillanatnyi helyzetről. Ime, a sokatmondó írás:

„Az a Románia életében példátlan botrány, amelyet a nemzeti parasztpárt és a kormány nyújt, folytatódik, általánosodik és súlyosodik.

Badacsony, Szonáta és Cămpulung után, ahol a párt feljogosított vezetői és a kormány tagjai a Koronát, a pénzügyi stabilizációt és a Nemzeti Bankot támadták, ime, maga Vajda miniszterelnök is oly súlyos kijelentéseket tett Călimăneștiben, melyek felülmúlják mindazt, amit a nemzeti-parasztpárti rendszer eddig anarchiában, cinizmushoz, lelkiismeretlenségben és kétszínűségben teremtett.

A miniszterelnök leszögezte, hogy rokonszenvvel tekinti Mihailachénak a nyilatkozatát, amely ismeretesen a pénzügyi lerontását, a Nemzeti Bank csődjét és a kolozsvári koronaellenes röpirattal való szolidaritási proklamációt.

Ime tehát, Románia miniszterelnöke szolidaritás a badacsonyi, szonáti és cămpulungi megnyilatkozásokkal és kijelentésekkel.

Ezzel azután a teljes politikai elítéléshez érkezünk. Vajda áttörte a gátakat és túllépett minden határon.

Mit ért meg és hova fog elérni Románia?

Igy a liberálisok, akik természetesen azzal végzik cikküket, hogy Románia a katasztrófa felé halad s e helyzetben az oliverális párt kész arra, hogy megtegye... teljes kötelességét.

Azaz hajlandó a hatalmat elvállalni.

Ami nem új, sőt túlrégi. Az új e cikkben az a merészség, amellyel a liberálisok Vajdával szemben a Korona védelmének a feladatát vállalták.

Balkáni cirkusz, amely még a maga ellenzéki elkeseredettségében sem lehet rokonszenves. Vajda és pártja nagyon gyenge, de szerencséje van. Mert ellenfelei részére még ez a gyengeség is nagy erő.

Ujra bojkott-gyűlést tart az angol zsidóság

London, szeptember 17.

Az angol—ír zsidóság november ötödikére a német bojkott ügyében ismét gyűlést tart. A gyűlést most már alaposan előkészítik és az a cél, hogy ezen a gyűlésen az angol—ír zsidóság most már visszavonhatatlanul mondja ki a német árúk bojkottját.

Elnapolták a cukortanácsot

Brüsszel, szeptember 17.

A napokban ült össze Brüsszelben a nemzetközi cukortanács, ahol elsősorban a kubai eseményekkel foglalkoztak. Kuba ugyanis a világ cukortermelésében igen nagy szerepet játszik. Kuba kiküldöttje a tanácskozáson nem vett részt. A tisztázatlan helyzet miatt a tanácskozás dolga végzetlen feloszlott és a későbbi tárgyalásokat bizonytalan időre elhalasztották.

Temesváron másfél óra alatt mázsányi holmit loptak össze a kóbor cigányok

Temesvár, szeptember 17.

Hat kóborcigány valószínű rablóhadjáratot indított a temesvári kereskedők ellen. A cigányok szombatn reggel kocsi-val végigjárták a Scudier-téren levő üzleteket és mialatt ötven alkudoztak, az egyik lopott.

Már több üzletben igen szerencsés operációkat hajtottak végre, amikor a szolgálatos rendőr figyelmes lett működésükre és a társaságot lefogta. Kiderült, hogy már a fél kocsit megrakták lopott vásznakkal és szövetekkel. Rövid másfél óra alatt mázsányi holmit loptak össze.

Bécsben beverték a német követség ablakait

Karhatalom verte szét a tüntetőket

Bécs, szeptember 17.

Ma reggel néhány száz főnyi tömeg megjelent a bécsi német követség épülete

előtt és heves tüntetésbe kezdett. A tömeg bezúta a német követség ablakait. A kivonult karhatalom széteszlatta a tüntetőket.

Sorozatos lapbetiltások Csehszlovákiában

A cseh kormány új offenzívája a Prágai Magyar Hírlap ellen

Prága, szeptember 17.

A csehszlovák lapok felettes hatósága, az országos tanács ma

minden indoklás nélkül három hónapra betiltotta a csehszlovák magyarság legnagyobb lapját, a Prágai Magyar Hírlapot.

Ugyancsak betiltotta ma a Mährisch Ostrauban megjelenő Magyar Ellenzéket és a Tag című német nyelvű lapot.

A cseh ellenzéki sajtó ebből az alka-

lomból kiméltlenül támadja a kormányt és megállapítja, hogy bár amíg a cseh kommunista lapokat, valamint a pozsonyi Slovák című tót lapot szinte nap-nap mellett elkobozzák, ezekkel a lapokkal szemben a kormány nem él olyan drákói eszközökkel, mint ahogyan a magyar lapok ellen eljár.

Az ellenzék erőteljes fellépésének valószínűleg az lesz az eredménye, hogy a cseh országos tanács visszavonja betiltó rendelkezését.

Szilágymegye három községében is tűzvész pusztított

Mindhárom helyen gyújtogatás történt

Szilágysomlyó, szeptember 17.

Szilágymegyében az elmúlt hét végén három helyen is tűzvész pusztított, amely rengeteg terményt semmisített meg.

Meleg András kémeri földbirtokos szérűjén tűz ütött ki, amely 256 kereszt árpát és 202 kereszt zabot, hamvasztott el. A hatalmas tűz oltásánál az egész falu lakossága segédkezett és csak a megfeszített munkának tudható be, hogy 5 vagon búzát, amely szintén a kigyulladt szérűben volt, sikerült megmenteni. A csendőrség szerint a szérűtüzet bűnös kezek okozták.

A második tűz az elmúlt éjjel Erszakácsi községben történt, ahol Lugosi Ferenc ottani gazdálkodó szérűje gyulladt ki.

A lángok 350 kereszt búzát semmisítettek meg.

A hatóság véleménye szerint itt is gyújtogatás történt. Farkas Sándor gazdát, Lugosi régi haragosát, akit a gyújtogatás elkövetésével gyanúsítanak, letartóztatták.

Hatalmas tűzvész volt a szilágymegyei Mutos község határában is, ahol az összes kicsépt szalma elégett. A vizsgálat megállapította, hogy két pástorgyermek, a kik tehenet legeltettek, az egyik kazal közelében tüzet raktak. A lángok csakhamar belekaptak a kazalba és az elharpózott tüznek ilyenformán az összes kicsépt szalma áldozatul esett.

KÉSZÜL A VILÁG LEGNAGYOBB TORNYYA

Az Eiffel-toronytól kétszeres magasabb toronyóriást akarnak építeni Párisban

Páris, szeptember 17.

„A Föld világítótornya”, „a világ farszaka” — ilyen és ehhez hasonló hangzatos jelzőkkel méltatják külföldi, különösen francia lapok M. E. Freyssinet francia mérnök tervét, aki az 1937-iki párisi világkiállításra fel akarja építeni

a világ nyolcadik csodáját: egy háromnegyed kilométer magas acéltornyot.

Még le sem zárultak a csikágói világkiállítás kapui, a franciák már javában dolgoznak a négy év múlva Párisban rendezendő világkiállítás előkészületein, a mérnökök fantasztikus terveket forgatnak fejükben és olyan meglepetésekre készülődnek, melyek mellett a technika összes eddigi vívmányai eltörpülnek.

A franciák, akik valaha a technika majd minden ágazatában rekordra halmoztak, az utóbbi időben mint ha nem bírták volna már az iramot és egyre jobban elmaradtak a népek versenyében. A gépkocsisport francia földön aratta első számottevő diadalait, a francia gépkocsiversenyzők egyik sebességi rekordot a másik után döntötték. Ma az autók sebességi világrekordja angol kézben van. Mikor Wrighték felaláltak a motoros repülőgépet és átjöttek Európába, elsőnek a tanulókon és minden újításért lelkesedő gall nemzet sajátította el a repülés művészetét és ő lett a világ tanítómesere az aviatikában. Minden ország aviatikusai a francia pilótáktól tanultak repülni és a világ csodavárosát szemlélte napról-napra a francia repülők hajmeresztő rekordjait, farman hosszútávú légi utazásait és Blériot

csatorna-repülését. Idők múltán azonban a légi világrekordok tetemes részét mások vitték el és a többi nemzetek fiatal egérvető repülőteljesítményeikkel mind jobban elhomályosították a francia glóriát a levegőben. Mikor Eiffel az 1889-iki világkiállításra felépítette a 300 m. magas tornyát, a franciák eleinte haragudtak a Páris látképét elcsúfító acél-, fogpiszkálóra, de később már eldicsekedtek vele, hogy övék a világ legmagasabb emberi építménye, amit nem lehet egyhamar felülmúlni. Ma azonban a híres Eiffel-torony szerényen meghúzódik a 300 méternél sokkal magasabb newyorki felhőkarcolók árnyékában.

A gall kakas azonban nem engedi magát egykönnyen legyőzni. A franciák hallatlan erőfeszítéseket fejtenek ki, hogy a technikai rekordok világában viszszeressék régi pozíciójukat. Ennek a nekigyürkőzésnek köszönhető, hogy újabban ismét egyre több repülőrekordot hódítanak vissza. Legújabb diadaluk Codas és Rossi nagyszabású távolsági világrekordutja Newyorkból Szirába, melynek múltán tapsol lelkesen a világ. Most pedig visszakövetelik Amerikától az épületek magassági rekordját, amit a newyorki felhőkarcolók elhódítottak az Eiffel-toronytól

és négy esztendő alatt egy, az Eiffel-toronytól több mint kétszeres magasabb toronyóriást akarnak emelni Párisban.

Freyssinet is vasból építi tornyát, mint Eiffel, de a vasázat betonköpennyel burkolja, úgyhogy az építmény esztétikailag szebb látványt fog nyújtani, mint

a szövényes vasgerendahálózatát csúszponon feltároló Eiffel-torony. Talapzatát egy 210 méter átmérőjű és 60 méter magas kiállítási- és előadóterem alkotja; ettől kezdve a torony fokozatosan keskenyedve, vékonyodva,

hétsszáz méter magasságba furja fejét a felhők közé.

Ez a magasság csak laikus szemmel meglepő, mert az acél és vasbetonépítkezés mai fejlettsége mellett

ezer méteres tornyok építkezése sem ütköznék nehézségekbe.

A legeredetibb a tervben azonban az, hogy a látogatók

gépocsin juthatnak fel a tetejére.

Széles rámpa futja körül egyre emelkedő és keskenyedő csigavonalban a torony testét és az emelkedés úgy van megszabva, hogy a gépkocsik minden megerőltetés nélkül felkapaszkodhatnak rajta. Minden forduló után egyre káprázatosabb bontakozik ki az utasok előtt Páris látképe és megeshetik, hogy borús napokon, a gépkocsi áttörve a néhány száz méter magasságban gomolygó felhőtakarót, vakító napsütésben robog tovább a kék égboltozat felé, míg alatta a felhők ezüstöcénja hullámszik, mely eltakarja előle a földet. 480 méterig tart az emelkedés, akkor egy hatalmas, többemeletes gépkocsi-színbe, helyesebben gépkocsi-pályaudvarba érkeznek a járművek, amelyben 400 jármű talál férőhelyet. Ez azonban még korántsem a végállomás, mert egy keskeny csigavonal-emelkedőn

a kisebb járművek még tovább is mehetnek az 570 méter magasságban büszkélkedő kétezerszemélyes vendéglő és szállodáig,

mely minden elképzelhető kényelemmel van berendezve és ablakaiból tündéri kilátás nyílik Franciaország tekintélyes részére.

Hogy a torony belsejében mi lesz, arról még nem alakult ki egységes vélemény. Valószínűleg a felvonójáratok egész serege fog közlekedni benne, úgyhogy aki nem bírja idegekkel a csigavonalas gépkocsit, zárt felvonófülkében percek alatt feljuthat a torony csúcsára. De arra is gondolnak, hogy felvonót egyáltalában nem is fognak a toronyba építeni, úgyhogy a vendéglő csak gépkocsinál megközelíthető. A vendéglő talapzatáról légvagy pedig, közel felkúlmotén hosszú acélkábelben gigászi inga fog himbalózni a belül üres toronyban és áttörve az előadóterem kupoláját, a talapzatára rajzolt hatalmas körbeosztás felett lengve,

a Föld forgását fogja óraszerűen mutatni a látogatóknak.

Jóllehet a roppant alkotmány olyan magas lesz, mint a legmagasabb newyorki felhőkarcoló, ha még az Eiffel-tornyot is a tetejébe állítják, építése Freyssinet szerint csak felét fogja felemészteni az Eiffel-toronyba ölt összegnek. Freyssinet mérnök neve a modern magasságépítészetben komoly súlyt jelent; merész hídei és egyéb vas- és vasbetonépítményeivel sokszor ejtette bámolatba a szakköröket. Egyik legszebb műve az 1929-ben felépült plougastelli vasbeton ívhíd, Brest mellett, mely a parti nyílásokkal együtt 880 méter hosszú és egyik leghosszabb vasbetonhídja a világnak. A tapasztalt szakember ridegen számító és a lehetőségeket higgadt nyugalommal látogató feje biztosíték arra, hogy az utópista regényírók képzeletét megszegyenítő elgondolás meg is fog valósulni.

A felháborodott falusiak:

Félig agyonverték egy bestiális gazdát

Temesvár, szeptember 17.

Bestiális merénylet tartja izgalomban a Temesvári közlekedés levő Varjas közszéket. Butea Trifu 40 éves gazdálkodó a mezőn dolgozott, amikor meglátta, hogy földje közelében egyik szomszédjának hét esztendő Mária nevű leánykájára játszadozik. A gazdálkodó a kisgyermeket hecsalta a közeli cserjésbe, ahol a tetteit leánykát a földre teperte és erőszakot követelt el rajta. Tettének elkövetése után Butea az izgalomtól félszeméltlenül futni kezdett az országúton.

A mezőn dolgozó falusiaknak feltűnt a gazda furcsa viselkedése, a cserjésbe mentek, ahol megtalálták a vérbefagyott gyermeket, mire

valóságos hajtóvadászatot rendeztek Butea után, akit elfogatása után félig agyonverték.

A bestiális gazdálkodót csak a csendőrség tudták megmenteni a haláltól.

Ugy a kisleányt, mint a gazdát kórházba szállították.

VILÁGPOLITIKA

Göring kigyógyít

(A) A tegnapi nagy és ünnepélyes német ünnepségben, amellyel az államtanács megalapítását és esküt tett és amelynek során Göring miniszterelnököt a legfontosabb a záró akkord volt. Az ünnepség végeztével Göring a bérkoszorút helyezte Nagy Frigyes szobrára.

Ezen a koszorúgyőn volt a hangsúly. Göring leereszkedett és leereszkedhetett Nagy Frigyeshez.

Már Németország is tisztán látja, hogy Göring, a porosz miniszterelnök, aki egyben az államtanács elnöke is, nagyobbban látja magát, mint akár Nagy Frigyes. Telhetetlen hatalmi vágy van benne és hihetetlen erejű meggyőződés. Ő nem játszik cirkuszt, nem színészkedik és nem blöfföl. Göring valóban önmagában. És hisz az államvezetési és csalhatatlanságában is.

Ha Göring nem állna ma a kormányban, szinte a kormány élén, ennyire sem jutna volna a német nemzetiszocialista állam. Hitler sokkal gyengébb nálánál és Göbbels karátlan puhány hozzáképest. Hitler már igen deferált volna a nagytöke és a nagytöke előtt, ha nincs a háta mögött Göring, aki nemcsak nem engedi behódolni, de nem tűné, hogy behódoljon. Hitler a féltis, de Göring a hős. Már levétele magát lovon, tábornoki uniformisban, már szerepelt mint pilóta, lengőszáru gummisapkával a fején. Állott már tribün tetején és alatta hullámzott a tömeg.

Csak a pocakja és az előrecsapott haja látnyik hozzá, hogy Napoleon legyen. Meg szeretné hódítani a világot, akár a korzikai. Erdene Egyiptom ellen is és akár újból beparasztna orosz földrőkre.

Hisz, hogy Napoleon és vállálja, ha kell, mint Ilonát.

Az ő beszédei nem erőszakoltak. Tegnap nem volt a beszéde erőszakolt. Olyan természetességgel szól a tekintélyről, amelynek felelőre lefelé kell hatni és a felelősségről, amelynek alulról felfelé kell alázkodni, mint a világnak majdnem mind a kétmilliárd embere vallaná e hitet. És szemrebbenés nélkül mondotta ki tegnap, hogy az új német államvezetés nem fojtja bele a szót a német tömegbe, mert ime, hiszen itt van az államtanács, amelynek tagjai a német népközlésből valók és így Neked Nép, egyetlen szavad sem lehet. Hogy az államtanács tagjai bornokok és bankigazgatók, nagybirtokosok a politikai kalandorok, az mellékes és úgy nem számos, hiszen nem szólhatnak bele az államvezetésbe. A tanács csak tanácsokat adhat és azért adhat csak tanácsokat, mert külföldben hasonlítana a liberális szellemű parlamentekhez, amelyek akaratakat is nyilvánították.

Ebben a mondatban van a göringi fanatizmus minden lobogása. Akarat az nincs és nem lehet. Akarat, csak egy van: az övé egyetemes. Minden ellenkező akarat merő ostobaság — ellenforradalom, amelyet „ki fogok pusztítani, meg fogok semmisíteni”. Az „ausgerichtet” szót úgy használja, mint Nyugat- és Közép-Európában, ahogyan jónapot-tal köszöntik egymást az emberek. A szót azonban nemcsak használja, hanem ki is használja, sőt ki is használja.

Frickről már alig hallani, Papenről és Neubergről sem sok szó esik, Feder teóriái valójában a sarokban lapulnak és Darré paraszti forradalmi elvei megfakultak mellette. A német milliódhoz közeledő német népből nincs vitalitás, a Führerekben is alig lobban az életigenlés. Átsugározódott Göringbe, aki mindent felszív és mindent megemész.

A német rendi forradalomnak még csak nyolc kellenek és Hitler sincs többé. A fetist most emeli Göring a magasságok magasságára. Piedesztálra akarja emelni, olyan magas szédítő dimenziókba, hogy ne is hasson rá. Érti, hogy Hitler még mindig mellette áll. Maga alá nem gyűrheti, tehát maga alá emeli. Nem méterekkel, hanem kilométerekkel feljebb! Láthatatlanná és érzékelhetelenné akarja Hitlert tenni, hogy ne legyen nagyobb a tömegekkel eleven és meleg kapcsolat. Az ökle valahol sztratoszféri magasságokban sujtson, mert ha ott fenn üt, az lenn nem érzik. Lenn csak a Göring-öklől üthet és szorhat.

A német politika mai vezérei is tisztában vannak azzal, hogy Németországban egész rövid időn belül Göring lesz a Führer. Ezért kellett az államtanács is, hogy mint hatáskör nélküli birodalmi miniszter, az államtanácsban át hatáskört teremtsen magának. Ezen az uton át elhallgathat mindenkit és elhallgatja magát a kormányt, amelynek még mindig vannak kerékaídoi. Eppen ma jelentkezett Neurath, aki az osztrák kérdésben képvisel külön álláspontot és ott van Papen, aki a német katolikusok ügyében vívott ki a Göring akaratát ellenére előnyöket. Göring egyetlen akaratát abszolút hitének fanatizmus. Százszázalékosan abszolútisztikus. Szerepuralmában szélsőségesebb, mint Néro

Egyelőre csak lapjelentés, de Páris nem cáfolja:

Oroszország és Franciaország megkötik a katonai együttműködési szerződést

Pierre Cot megérkezett Moszkvába

Páris, szeptember 17

Herriot moszkvai útja után a német sajtóügynökségek azt a hírt közvetítették, hogy a francia delegátus tárgyalásai nem sikerültek.

A tárgyalások a többek között arról is folytak, hogy Oroszország változtassa meg a kisántanttal szemben elfoglalt álláspontját és kössön a francia hadsereggel katonai összeműködésre vonatkozó szerződést is.

A francia sajtó nem vette át a német ügynökség híreit, hanem közölte, hogy ma még nem lehet megállapítani, hogy Herriot milyen eredményeket ért el Oroszországban, mert a volt miniszterelnök mindaddig nem nyilatkozik, amíg utjának eredményéről a francia kormánynak jelentést nem tesz és a kormány az eredmény-komplekszum letárgyalásával minisztertanácsban nem fogalkozott.

A francia minisztertanács az ügyekkel eddig nem foglalkozott még. Illyesében: a francia minisztertanács tagadja,

hogy Herriot oroszországi útjának eredményeit letárgyalta volna és így a nyilvánosság még ma is tájékozatlan abban a kérdésben, hogy voltaképpen milyen eredménnyel is tért vissza Herriot Moszkvából.

A Press Associated ennek ellenére tegnap azt a hírt közölte, hogy Litvinov és Herriot Moszkvában az orosz-francia katonai szövetség kérdését megbeszélések és a kérdésben meg is állapodtak.

Ennek a hírek élete már huszonnégy óra és feltűnő, hogy a hírt sem a francia sajtó, sem a francia miniszterelnökség, vagy külügyminiszter meg nem cáfolták.

Az angol lapok éppen ezért a Press Associated jelentését valóban veszik. Sőt tovább is mennek és azt állítják, hogy Cot légügyi miniszter nemcsak azért utazott Moszkvába, hogy udvariassági látogatást tegyen, hanem főként azért, hogy a Herriot által szóban megkötött orosz-francia katonai együttműködési szerződést írásban is perfektuálja.

A francia tőzsde ezeket a lapjelentéseket százszázalékosnak fogadja el, amit a legjobban az bizonyít, hogy ma a párisi tőzsdén az összes orosz értékek duplájukra ugrottak. A tőzsdén úgy tudják, hogy a francia-orosz katonai összeműködésnek az lesz az első jele, hogy Oroszország nagy repülőgépmeggyárakban.

Moszkva mindent ratifikál

Ezzel a hírrel egyidejűleg közlik, hogy a moszkvai népbiztosok tanácsa ma ratifikálta az Esztországgal, Lettországgal, Lengyelországgal, Romániával, Törökországgal, Perziával és Afganisztánnal kötött megneemtámadási szerződéseit. És ugyanide tartozik az a jelentés is, amely szerint

Pierre Cot tegnap délután félhat óra körül megérkezett Moszkvába.

A francia miniszternek és kíséretének gépjai a legsimábban szállottak le a moszkvai repülőtéren, ahol a szovjet hatóságok fogadták Páris kiküldöttjeit.

Intrika kergette a halálba Lichtmann kolozsvári bankigazgatót

A szívevégi kölcsnök összege teljesen jelentéktelen

Kolozsvár, szeptember 17

Lichtmann Aladár, a kolozsvári Kishitbank igazgatója — amint azt tegnapi lapszámunkban megírtuk — revolverével főbelőtte magát és meghalt. Az öngyilkossággal kapcsolatban a bank igazgatóságának tagjai most átvizsgálták a könyveket. Megállapították, hogy Lichtmann valóban kisebb kölcsönöket adott barátainak, az összegek azonban olyan jelentéktelenek,

hogy az igazgatóság szívesen a bank terhére írta volna, ha Lichtmann megemlíti. Ezt annál is inkább megtehették volna, mert a bank mögött az amerikai „Joint” áll, amely nem érezte volna meg a veszteséget.

Lichtmann ellen állítólag egy Rosenberg nevű könyvelő áskálódott, ami egyesek szerint nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a bankigazgató eldobja életét.

Hatmilliárd hiányzik

A francia politikusok nem merik a mezőgazdaságot megadóztatni

A költségvetési hiány kiegyensúlyozása könnyen francia kormányválságot idézhet elő

Páris, szeptember 17.

A külpolitikai aktivitás mellett a francia kormánynak nehéz és nagy belföldi gondjai is vannak.

A jelek szerint a jövő évi költségvetés legalább hatmilliárdos hiánnyal zárul.

A kormány ismét ahhoz a módszerhez akar folyamodni, amely a legutóbbi francia kormányt megbuktatta:

fel akarja emelni az adókat és le akarja szállítani a köztisztviselői fizetéseket.

Ezért bukott meg a Boncour-kormány és nincs kizárva, hogy ezek a költségvetési tárgyalások megbuktatják Daladiert is.

A francia államterhek nagyon érdekesen oszlanak meg. Az ipar és a kereskedelem su-

lyosan meg van adózva, de ezzel szemben a francia mezőgazdaság alig fizet valamennyi adót. A legegyszerűbb és kézenfekvőbb az volna, ha most a kormány a hiányzó hatmilliárd előteremtésére erősebben megadóztatná a mezőgazdát. Erre azonban Daladier nem vállalkozhatik.

A francia politikusok mindig félnek és féltek a maradi és igen önző francia középosztály megadóztatásától, de Daladier kétszeresen fél. A radikális párt képviselői ugyanis majdnem százszázalékban azokban a kerületekben kaptak mandátumot, ahol a paraszt osztály erős.

Abban a pillanatban felforrzsolódnék tehát Daladier pártja, amelyben arra határozna

el magát, hogy a költségvetési hiányt az agráriusokon szedi be.

Ilyen körülmények között a francia kormánynak ez alkalommal sem marad más utja nyitva, minthogy ismét a francia városok polgáraihoz forduljon és azoktól további és nagyobb adókat követeljen.

Ez ellen viszont a szociáldemokrácia és részben a jobboldali konzervatívok fognak tiltakozni, úgy, hogy a költségvetés tárgyalása és egyensúlyra könnyen katasztrófális lehet Daladierre nézve.

Más jelentések szerint Daladier a gazdasági élet fellendítésére új munkatervet dolgozott ki, amelyet a napokban rádió útján fog előadni.

Kommunista agitációért egyhónapra ítélték egy temesvári urfiut

Temesvár, szeptember 17

A temesvári hadbírószék szombaton vonta felelősségre Merbl József 22 esztendő fiatalembert, akit az ügyészség titkos kommunista propagandával vádol.

Merbl József, aki egy közismert temesvári építész fia, az érettségi után baloldali magatartása miatt kénytelen volt a szülei házat elhagyni. Apja 30 ezer lejt adott neki, hogy e pénzből külföldre utazzék, és ott igyekezzék magának egzisztenciát teremteni. Merbl azonban nem utazott el, hanem Temesváron maradt és először a bányászati falvakba utazva agitált, majd az időközben feloszlott munkásegylet temesvári csoportjának tagja lett. E működéséből kifolyólag került a hadbírószék elé.

A fiatalember a tárgyalás folyamán kijelentette, hogy meggyőződéses kommunista, de semmiféle mozgalomban sem vett részt.

A hadbírószék, amelynek elnöke Sám-boteanu ezredes volt, az enyhítő körülmények figyelembevételével Merblt egyhónapi fogházra ítélte.

jobb sorsra érdemes, kulturált és tisztult német népet kiábrándítani. Nagyszerűbb orvosság erre, mint Göring és a göringizmus, igazán nincs.

„Sigi”
Prezervatív
megbízható
Kapható:
gyógyszertárban és
drogériákban

ÖTVEN PENGŐ

dijazással gyakornoki állást hirdet egy előkelő vállalat, jelentkezik

ÖTVEN TANÁR

Budapest, szeptember 17.

Egyszerű hirdetés jelenik meg nap-nap után a lapokban. Előkelő vállalat jó matematikus gyakornokot keres. Semmitmondó ez a hirdetés azoknak, akiket nem gyötör az elhelyezkedés gondja, ellenben újraéledő reményt jelent annak az ezer és ezer munkanélkülinek, aki fáradozatlanul kutatja, hogy hol kereshetné meg mindennapi kenyerét.

Az előkelő vállalat igazgatója a hirdetés megjelenése után következő napok egyikén elmerengve ült íróasztala előtt, amelyen kereken 500 befutott ajánlat ágaskodik. 500 ajánlatból akarja kiválogatni, hogy ki legyen a szerencsés, a boldog nyertes, aki apróhirdetés útján minden protekció nélkül az előkelő vállalat karrier sejtető gyakornoki székébe ülhet. Mielőtt az ajánlatok olvasásához fogna, szivarra gyújt és halkán jegyzi meg titkáranak:

A legminimálisabbal is beérem

Mindegyik ajánlat szerény, bizakodó hangú, törhetetlen ambíciót ígérő és mindegyikben az ajánlattevő a személyes bemutatkozásra helyezi a fősúlyt. Hívják meg, árulják el neki, melyik előkelő vállalat keres gyakornokot. A kívánság között az a titkos tipp huzódik meg, hogy ha tudja, melyik vállalat keres gyakornokot, akkor majd keres protektort s azután majd könnyebben megy minden. Csak az egyik ajánlat mondja fiatalos lendülettel és sokat ígérően: Még nem ismerem a kijárást és a kézkezet mos nagyszerű eszközeit, ezért ajánlkozást sem miniszter, sem képviselő, csak saját magam ajánlom, de én aztán nagyon melegen ajánlom a tisztelt igazgatóság jóindulatába. Kiváló tisztelettel írja Kovács István, aki ajánlatában kiemeli, hogy kerékpáron bejárta Ausztriát, Németországot és Belgiumot.

Az igazgatónak megtetszik a hang, a fiatalos lendület, mely az ajánlatból kiérződik, kék ceruzával ráírja: „be kell hívni holnaputánra egy órára.”

Az igazgató tovább olvas s egymásután tűnik szemébe, hogy mindegyik szerény igényeit hangsúlyozza. Számokat nem írnak. 80 pengő, gondolja, tényleg szerény igényű embernek való.

De a 15-ik ajánlatnál már számszerű közlést is kap. Fehér Dezső 60 pengőt kér. Az igazgató ezt megjegyzi s a jelentkezést külön teszi. A harmadik ajánlat ezután szintén megjelöli a fizetési igényt: 50 pengőben. Az igazgató ezt is félre teszi. Tovább olvassa az ajánlatokat, közben hirtelen megáll és gondolkodva néz a titkárára és megjegyzi:

— Borzasztó ez a nyomor! — azt hiszem, az új gyakornoknak elég lesz 60 pengő is...

És utána folytatja a jelentkezések tanulmányozását. Amikor átvilágította az egész ajánlattömeget, a délelőtti elmúlt. Sorban átgondolja, kik azok, akiket felvehetne. A legtöbb ajánlkozó 18 és 20 éves. Az ajánlatok között találja az Izabella-utcai felsőkereskedelmi iskola legjobb tanulóját, aki kereskedelmi számtanból a tehetségi versenyen képviselői fogja intézetét. A sátorlajuhelyi kereskedelmi iskolából a tehetségversenyre bevezetett tanuló is a jelentkezők között van. Talán e kettő közül kellene valamelyiket behívni — gondolja.

Aztán eszébe jut, hogy az egyik fiatal, most érettségizett fiú a hideg üzleti ajánlkozásban milyen meghatóan indokolja kérését. Előveszi és olvassa:

„Ezen kérésemet indokolom azzal is, hogy szeretnék édesanyám helyzetén könnyíteni, aki engem áldozatok árán nevelt s tanítottat s aki maga is nehéz viszonyok között él.”

Talán mégis inkább ezt kellene választani. S az igazgató gondolatai jobbra-balra cikkáztak. A kérvények között van tíz egyetemi hallgató, aki nem tudja folytatni tanulmányát, s akiknek ajánlkozásából az olthatatlan szomj sóvárog biztosságizsztencia után.

Talán ezek közül a derék fiúk közül kellene valamelyiknek a nyereszámot odaadni?

Aztán hirtelen eszébe jut egy 22 éves fiú kétségbeesztő felhőrdülése: „Négy év óta, az érettségi óta még próbaképpen se akarnak sehová felvenni. Dolgozni szeretnék, próbaképpen vegyenek fel.”

— Az új gyakornoknak, azt hiszem, 80 pengőt fogunk fizetni.

És nekiül az ajánlatok olvasásának. Az első ajánlat, amelyet kézbevért, Füzesgyarmatról jött. Gyakorlott szeme azonnal megakad ezen a mondaton: „Amennyiben a hirdetett gyakornoki állással járó kezdőfizetés az ottani létminimumot fedezi, úgy nagyon hálás lennék, ha ezen állás betöltésére engem méltóztatnának kijelölni.”

80 pengős fizetés és létminimum! Az ajánlkozó sokat követel, hogy máris létminimumot emleget, amikor nem is tudja, milyen előkelő vállalatról van szó — gondolja az igazgató, az előkelő vállalat igazgatói székében. És a Füzesgyarmatról reménykedve elküldött ajánlat a versenyből máris kiesett. Azután kezdődik az igazi munka. Egymásután olvassa gyors ütemben az igazgató és megdöbbenő kép tárul elébe.

Eszébe jut, hogy neki jó matematikusra van szüksége. Persze-persze ebből a szempontból is nézni kell az ajánlatot. Most gondolt arra, hogy mennyi tanár ajánlkozik a gyakornoki állásra. Előveszi az egyiket. Komlós Ferenc — olvassa — matematikai fizikai szakos okl. középiskolai tanár. 35 éves. Ajánló levelem van — írja — a világ egyik legnagyobb matematikusától, aki személyesen is ajánlana, ha tudnám b. címét. A legcélszerűbb kezdő fizetéssel is megelégednék. Igen, ezen is kell segíteni. Az ajánlkozó között van a báró Eötvös Lóránt orsz. matematikai verseny múlt évi második

ÉLETHARC PESTEN

helyeztette. Van egy ajánlat nem rég érettségizett fiutól, aki büszkén írja, hogy már középiskolás korában matematikai lapban jelentette meg cikkeit. Anyagi gondjai miatt egyetemre nem mehetett.

Az igazgató gondolkodik és töri a fejét, hogy melyiket válassza. Nehéz itt a döntés. Annyi kiváló, érdemes és rászoruló jelentkező van.

50 középiskolai tanár, 20 mérnök, 80 egyetemi hallgató, melyikük közül választson?

Aztán eszébe jut, hogy a 60 pengő gyakornoki állásra is túl kevés. Természetesen van vagy 15 ajánlat, amelyik azzal dicsekszik, megélhetési gondja nincs, ezért akármilyen csekély összeggel megelégszik, csak már dolgozhatna.

Az előkelő vállalat előkelő igazgatója töri a fejét, amikor hirtelenül a telefon éles berregése hallatszik. Felemeli a kagylót és máris beszél.

— Parancsolj, méltóságos uram, mivel lehetek szolgálatodra.

És a telefon másik végéről beszélő méltóságos ur üzenetét hozza a drót az igazgató füléhez.

— Kérlek, most hallottam, hogy gyakornokot vesztek fel, sietek telefonálni, hogy meg ne feledkezz unokaöcsémről, akiről egyszer említést tettem. Az igazgató kénytelen bevallani, hogy igen, vesznek fel gyakornokot és a méltóságos ur kívánságát természetesen igyekszik teljesíteni.

Leteszi a kagylót, a beérkezett ajánlatokat félretolja, egy nevet ír fel papírlapra és a titkárnak haragosan mondja:

— Azért is 50 pengőt fog kapni az új gyakornok.

Tóth József

Öngyilkos lett a borhidi csendőr,

aki egész sereg emberi brutalizál a fegyelmi elől a halálba

Szatmár, szeptember 17

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a szatmármegyei Borhid-borvászati csendőrség két szakaszvezetője: Hiva Tanase és Bereanu Ioan ittás állapotban belekötöttek Zernye György utbiztos Mikle László nevű béráséba. Az utszéli brutalitás során, melybe többben beleavatkoztak, a részeg szakaszvezetők 6 embert vertek össze. Legsúlyosabban sebesült meg Pop Sándor, aki jelenleg a szatmári kórházban haladoklik.

A csendőrbatalitás ügyében Petre ka-

pitány, a szatmári csendőrszárnyparancsnokságtól a helyszínrre utazott, hogy a két szakaszvezető ellen fegyelmi vizsgálatot folytasson le.

Ént úgyben tegnap váratlan fordulat történt.

Bereanu Ioan, a borvászati szakaszvezető, a posztion szolgálati fegyverével főbelötte magát és azonnal meghalt.

Az öngyilkos szakaszvezető, aki nyilván a fegyelmi vizsgálat következményeiből való félelmében dobta el életét, 28 éves volt.

Elég volt a nagyképi szavakból

Mi lesz a szalontai detektívvel?

Kap-e a megvakított pap és meggyalázott ember elégtételt

Nagyvárad, szeptember 17

Megirtuk már, hogy Farcas Liviu nagy-szalontai detektív Igyártó Sándor bérze-réudi református lelkészt a rendőrségen agyafőbe verte, elannvira, hogy a pap az orvosi vizsgálat szerint 25 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett.

A felháborító brutalitás ügyében Popovici Valér nagyvárad rendőrkvesztor Nagyszalontán vizsgálatot folytatott. Popovici kvesztor a B. L. nagyvárad munkatársának elmondotta, hogy az ügy szereplőit kihallgatta, a jegyzőkönyvet pedig a temesvári inspektorátushoz küldte, azzal, hogy a folytatólagos vizsgálat során onnan is személyesen szájlanak ki Szalontára.

A vizsgálat eredményéről Popovici rendőrkvesztor nem nyilatkozott, viszont kijelentette, hogy alantasai visszavételeit sohasem hagyta megtörtéltlenül.

Itt említjük meg, hogy a súlyosan bántalmazott lelkész, az elszennvedett útsek következtében balszemére hírek szerint, megoakult.

Popovici rendőrkvesztor urat már ismerjük, de nyilatkozata ainket nemcsak ezért nem érdekel.

Popovici ur ne nyugtasson meg bennünket, illetve ne Popovici ur nyugtasson meg minket.

A detektív meggyalázta az embert, a papot, a törvényt és a detektív még mindig szabadon van.

A pap — úgy hírlik — már megvakult, de a megnyugtató gesztusnak, a csillapító szónak még nyoma sincs sehol.

Ebbe a lagymatag és tölénys elintézésbe pedig nem fogunk belemenni.

Elegünk van a pofonszabadságból, a melynek mindig csak mi vagyunk a szenvedő alanyai.

Ismét összeül a nemzetiségi kongresszus

Bern, szeptember 17.

A kilencedik nemzetiségi kongresszus ma ült össze Bernben.

A kongresszus munkarendjén a nemzeti disszimiláció és a nemzeti jogok kérdése szerepel. Kiterjeszkedik a kongresszus a területi önkormányzat kérdéseire is, különös tekintettel a nemzetiségek nyelvére és vallására. A kongresszusnak az a követelése, hogy a Népszövetség építse ki tevékenységét úgy, hogy az a népközségek számára megfelelőbb legyen.

Igy áll bosszút Ford

A detroiti üzemek ötezer újabb munkást vesznek lel

Washington, szeptember 17

Ismeretes az a harc, amely Roosevelt és Ford között hetek óta tart. Ford nem akarja aláírni a csökkentett munkaidőt és emelkedő munkabérekéről szóló munkakódexeket, azzal az indoklással, hogy neki nincs szüksége állami parancsra ahhoz, hogy helyes szociál- és gazdaságpolitikát folytasson.

A kérdésben Roosevelt deferálni volt kénytelen, mert attól félt, hogy Ford beváltja fenyegetését és ha a munkakódex aláírására kényszerítik, valóban leállítja üzemait.

Most, hogy Roosevelt meghajolt Ford akaratára előtt, az autókirály „bosszút állott és — ötezer új munkást vett fel detroiti üzeméhez.

— Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz regei éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székétiét biztosít. Orvosi tapasztalatok dicserik a Ferenc József víz azor kitűnő hatását, amelyet vese-, hólyag-, prosztata- és végbélbajoknál is kifejt.

Harc a temesvári pincérek között

Temesvár, szeptember 17

A temesvári pincérek táborában érdekes harc tört ki, amely az elmúlt napon arra vezetett, hogy

a pincérszakszervezet kettészakadt és 300 temesvári pincérmunkás kilépett a szakszervezetből.

Az elszakadást már régi elégedetlenségek előzték meg. A főpanasz az volt, hogy a pincérszervezet bukaresti titkára, Jungerth György időről-időre megjelent Temesváron és kiűritette a csoport pénztárát.

Jungerth 10 nappal ezelőtt újból tiszteletét tette Temesváron és pénzt igényelt. A szakcsoport vezetősége a kérés teljesítését megtagadta. A titkár eredménytelenül utazott vissza a fővárosba. Néhány nap múlva azután levél érkezett a központtól, amely értesíti a csoportot, hogy a szövetségi tagjainak sorából kizárta Cotosman temesvári szakcsoport elnököt és Kuttyik titkárt.

A kizártak e levélre frappáns választ adtak: összecsomagolták a régi helyiségben levő irodájuk holmijait és a Flunyadi-uton kibérelt új helyiségbe magukkal vitték mindent, többek között a tagok 90 százalékát is. Erre békéltető tárgyalások indultak meg, amelyek eredménytelenül végződtek, mert a központ rászorította a két vezető kizáratásához, míg a csoport éppen Jungerth eltávolítását követelte.

Az elszakadtak pénteken este független szakcsoportot alakítottak, míg a régiak új vezetőt választottak Klein János személyében.

Hidraulikus prést

keresünk megvételre Ajánlatok méretekkkel és üzemenyomási adatokkal „Ipavállalat” jelűre Bukarest, Casa-Postala 36. címre küldendők.

Kérvény

DANNERTH
FORRÁSKUTATÓ
PROFESSZORHOZ

Uram! Minden oda mutat,
hogy Ön forrás után kutat
a Pojánán és a Sprengen...
Nos, hát hallgasson meg engem!

Pardon, hogy zavarni merem,
de kegyed az én emberem!
Bánatom mély, mint az árok,
vigasztalást Ontól várok!

Ha már forrás után kutat,
ne sajnáljon még egy utat...
Oh, kutasson — ez érdekem —
kereseti forrást nekem!

Nemzs Ferenc

Az iskolasegélyek ügye
a vármegye állandóvá-
lasztmánya előtt

Brassó, szeptember 17

A vármegyei prefektúra néhány héttel ezelőtt a megye több kisebbségi egyházától segélykérő kérvényt kapott, részint iskola, részint templom renoválás céljaira. A kérések nagyrészt a vármegye teljesítő is, kisebb-nagyobb iskolasegélyt nyújtva ezeknek az egyházközösségeknek. Így a vármegyei előjárásos határozata értelmében a hosszafalusi magyar evangélikus parochia 1500 lej segélyt kapott az evangélikus magyar iskola javítási költségeinek fedezésére, ugyancsak 1500 lej segélyt kapott a csernáfalusi evangélikus egyházközösség hasonló célokra. Ezzel szemben a hermányi szász evangélikus egyházközösség, azzal az indoklással, hogy a vármegye eddig a magyar iskolák felszerelésére hetvenezer lejt áldozott, tíz ezer lej segélyt, a földvári szász egyházi presbiterium pedig azért, mert az ottani iskolát 20 millió lej befektetéssel építették fel, 20 ezer lej segélyt kapott az iskola megjavítására és karbantartására.

A vármegye állandó választmánya ezzel egyidejűleg foglalkozott azokkal a vádakkal is, melyeket egyes községek parochiái ellen emeltek, amelyek szerint ezek az egyházközösségek a vármegyei iskolafenntartási alapokat egyéb célokra fordították volna. A vádakra Dobolló és Bárkány községek előjárásos kimutatást küldtek be, amelyben bebizonyítják, hogy az iskolafenntartási célokra kapott segélyeket valóban az előírt célokra használták fel. A vármegye vezetősége ezeket az igazolásokat tudomásul vette és az előjárásoknak megadta a szükséges felmentvényeket.

Szerencsétlenség a törösvári
kastélynál

A törösvári királyi kastély javítási munkálatai közben súlyos szerencsétlenség történt. Guidó V. harminckét éves orosz építési vállalkozó, aki az egyik állványon dolgozott, egyensúlyát veszítve lezuhant a magasból és koponyatöréssel szíven szenvedett. A szerencsétlenül járt halottat a brassói Mátyás kórházba szállították, ahol életveszélyes állapotban fekszik.

* A BRASSÓI ZSIDÓ DIÁKOK EGYESÜLETE szeptember 19-én este a szegénysorsú diákok felszerelésére teaestélyt rendez az Ahava Klub helyiségében. (Főtér 26., I. emelet.)

HÖLGYEIM!

Tízestendel társtulajdonosi működés után, szerződésünk megszűnve, a Kapu-utca 24 szám alatti „WIENER CHIC” szalonból kiléptem és az eddigi

Maison Mary

szalon Weiss Mihály utca 2 szám alatti helyiségeiben önállósítottam magamat. Egyben közlöm, hogy a legújabb modellekkel bécsi utamról visszatértem és kérem azokat megtekinteni.

Az eddigi bizalommal kérem látogatásait és megrendeléseiket új üzletemben is.

ADLER IDA.

Brassói hét

Madgearu a Cenk alatt. Mi is van azzal a tisztviselői segéllyel. Sétabot, mint varázsszövő. Miért olyan veszettül drága a brassói gyümölcs

Brassó, szeptember 17.

A hét elején izgalom fűtöttek át Brassó lakosságát. Itt volt az uralkodó, akit harsogó újjongással fogadtak. Itt voltak az erdélyi román kultúra képviselői. És megérkeztek a kormány tagjai is, akik vidáman mosolyogtak Brassó utcáin, mintha szénájuk a legnagyobb rendben volna.

Itt volt még egy nagy személyiség, akit nem tapsoltak meg és akiért az utcán nem lelkesedett a nép: a pénzügyminiszter.

MADGEARU
IJESZTŐ CVIKKERE

miatt Brassó hete tehát nagyon rosszul kezdődött.

Hétfőn reggel, mozgékony miniszteri autón befutott Madgearu Virgil, az állam kassza könyörtelen öre. A pénzügyigazgatóság, ahol kis fiók-tirannusok az adózók nyakát könyvéden tudják kitékeríteni, most maguk is megremegtek. Valaki olyan jön „látogatásba”, akitől ők is félnek. A pénzügyminiszter, aki velük szemben sem ismer irgalmat és aki meghuzta a vészharangokat a szeptember havi kö-

nyörtelen adóbehajtásra.

Fizetni, különben — árverezés.

A pénzügyminiszter közép-termetű ember és villogó cvikkert visel. Rövidlátó. De még milyen. Láthatná, hogy nem elég a drasztikus rendelkezések kiadása, hanem okos kormánypolitikával adófizetőképes polgárokat is kell tenyészteni.

Miközben a pénzügyigazgatóságon a könyveket vizsgálta, minden második szava gyengéd célzás volt arra, hogy az adófizetőkkel szemben való engedékenység az igazi adónyuzó hazafi legcsinnyabb erénye. Nem szabad könyörületessé lenni, mert az államnak pénzre van szüksége.

Közben az államkassza és a legnehezebb polgári terhek miniszterét a nyugdíjasok zaklatták. A pénzügyminiszter megigazította cvikkerét, egy mondatot vágott hozzájuk, megfordult és faképnél hagyta őket.

Majd alantaszainak rendeletet adott ki, hogy a szeptemberi „programot” a legszigorúbban hajtsák végre. Vegyenek fel, ha kell új dobosokat. Mert a pénzügyminiszter jelmondata:

— Licitálók, tehát vagyok!

Családi háborúság egy cikk miatt

Ha már a licitáló, de nem fizető cvikkerek urnál tartunk, nem mulaszthatjuk el ezuton bocsánatot kérni a vármegyének azon tisztviselőitől, akiknek családi boldogságát akarunkon kívül is megbolygattuk. Ezek is úgy jártak, mint az állami tisztviselők: ígérték nekik fizetést, de nem kaptak.

Nehogy félreértsük a dolgot: mindennek mi és a biciklisták vagyunk az okai. Mert kérem, tessék csak meghallgatni, milyen szörnyű dolog történt ezekkel a tisztviselőkkel.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt a vármegye egynevezett állandó választmánya rájött arra, hogy a tisztviselők rongyosan járnak és nyomorognak. Ez a megállapítás meglehetősen késedelemmel történt. De megállapították. És ez a fontos. A vármegye vezetői azonban — az eddigi rendszertől eltérően — nem elégedtek meg ennek a ténynek a megnyugtató leszövezésével, hanem azt mondták: hát segítsünk rajtuk.

Az elgondolást határozat (nem pedig tett) követte. Mert — amint azt mi is megírtuk — a vármegye közel háromszázezer

lej lakbérsegélyt utalt ki a tisztviselőknek, akiknek fizetését — hivatalos jegyzőkönyv ismeri be, — annyira megcsökkentették, hogy képtelenek belőle tisztességesen megélni.

Hangsúlyozzuk, elhatározták. És mi — ha az újságíró naiv, mit nem csinál, — azt írtuk, hogy a vármegye elhatározta és a határozatnak megfelelően rögtön folyósítja is. Ezt a híradást elolvasták a tisztviselők feleségei is. Ilyen a házasság. Iratározat botrány tört ki az egész vonalon.

— Százezres segélyeket kaptok. Hát hol a pénz? Megint elköltöd, anélkül, hogy szólnál nekem — hangzott legelőbb helyen az asszony felháborodott felelősségrevonása. Most azonban nem sikerült elikkasztani a pénzt, mert a lap megírta.

Valahogy így történhetett. A vármegye tisztviselői pedig joggal támadták meg e cikk íróját, hogy tönkreteszí rémhíreivel családi boldogságukat. Hol fizettek? Kinek adtak segélyt? Csak elhatározták. Igérték. Több mint egy hónappal ezelőtt. De mikor fizetik, vajjon?

Vizkutatás és városrendészet

Nem miniszter, nem államtitkár, nem irodalmi szakértő, nem tisztviselő... nem ámitás, nem család... csak közügyesség: egy jeles vizkutató professzor, aki szintén megérkezett Brassóba.

Ennek a professzornak valami különös varázsszövője van, amellyel a legszárazabb talajon is kikutatja a vizet. A vessző megérzi a nedves talajt. Nem kell furni, nem kell ásnia. A varázsszövő mindent megmond.

Derek városatyáink egész nyáron kereszttel szaladgáltak össze-vissza, hogy valahol nedves talajra bukkanjanak. A száraz embereknek ezt a hőroszi küzdelmét a nedves talajért, megénekeltük. Akkor, amikor a strand nemlétező vize után kutattak.

A tudós professzor azonban engedje meg, hogy világraszóló találmányában lekonkuráljuk. Mi a nedvestalaj-kutatást nem csináljuk olyan tudományos nagyképűséggel, mint a varázsszövő tulajdonosa. Nekiünk elég egy egyszerű sétapálca. És ha a városatyák kijönnek velünk a helyszínre, megmutatnánk nekik tudományunkat, amely a következő:

A nedvestalaj-kutató — nem kell hozzá egyetemmi előképzettség — megáll bármelyik külvárosi utca sarkán és sétabotjával, amely ezuttal a varázsszövőt helyettesíti — megbolygatja az árokba lerakodott szemetet. És ime, csoda történik. A szemét alatt vígan bugyog a mocskos lé és csatorna szenny.

Vagy eső után nézzon ki egy külvárosi utcára. Azt fogja tapasztalni, hogy a világ legdusabb forrásai sem tudnának összehozni annyi vizet, amennyi az utcá-

kon gyülemlik fel, sártengerre „varázsolva” az egész környéket.

Furcsa, hogy pont idejönnek ilyen büvészműtárványokkal. A professzor ugyan is nem volt tudatában annak, hogy ha a levezetetlen szenny- és esővizek felgyülemleken az utcákon, olyan tenger keletkezik, hogy Brassó bármelyik vidéki kikötővárossal felveheti a versenyt.

Vagy ha mindenáron még nagyobb mennyiségű vizet akarnak: várják meg, hogy hat napon keresztül essék az eső. A megye összes vizei megdagadnak, kilépnek medrükből és minden termőföldet elárasztanak.

Ilyen fonákaságok születtek, ha a fejek a víz problémájával telnek meg.

GYÜMÖLCSMONOPOLIUM
BRASSÓBAN.

Szezonlejei és szezonvégi panasunk az, hogy Brassó tuldrága város. Az országban a legdrágább. Megpróbáltuk kikutatni a méregdrágaságnak az okait. Tapasztalatainkról majd később fogunk részletesebben beszámolni. Egyelőre csak a gyümölcsről és a többi őszi „édességekről” kívánunk néhány szót szólni, tekintve, hogy a brassói fogyasztó polgárság életének ez egyik legkeserűbb pontja.

Az ország bármely részén öt lejért a legfinomabb szőlőt lehet vásárolni. Édes és jó. Itt Brassóban a szőlő savanyu, rossz és drága. Husz lejnél kezdődik kilója. Véletlen folytán megtudtuk, hogy a helyi piacot két gyümölcsnagykereskedő monopolizálja. A helyi étvágnak és gyomroknek ez a két kényura nemcsak

az árakat drágítja, hanem a detan! gyümölcsöket is tönkreteszí.

Naponként előfordul, hogy az angrosz-szista egyedárusok nem képesek egész árujukon tudni. Elyenkor fogják magukat és a piacon nagyban árban eladják a gyümölcsöket és ezzel tisztességtelen konkurenciát csinálnak ugyanazon a kiskereskedőknek, akiket szintén foglalkoztatnak a gyümölcsele.

A szemléltetés kedvéért példával is szolgálunk. A két nagykereskedő tegyük fel, 15 lejért elátja a piacot szőlővel. A kiskereskedők, illetve viszonteladók husz lejért árusítják. Erre dőlben, a kereskedők legnagyobb megrökönyödésére megjelenik a 15 lejes szőlő ugyanazoktól, a kik a kiskereskedőknek is eladtak. Ilyenformán a kereskedők a szó szoros értelmében ráfizetnek az üzletre.

A tisztességtelen verseny mellett pedig maguk a kereskedők is beismerik, hogy Brassóban indokolatlanul drága a gyümölcs. Mert az egész beszerzés és eladás két monopoli jogokat élvező ember kezében összpontosult.

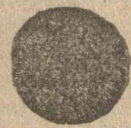
Ez mindennél jobban bizonyítja, hogy Brassó az uzsora Mekkája. Itt az árdragítás a polgári érények sorába tartozik. Az árdragítók vígan élnek.

Mert nincs, ki letörje őket.

(s. m.)

»VESTIS« garantál az árujéért!

Ez egy újabb bizonyítéka annak, hogy mi TELJES ÉRTÉKŰ ÉS JÓ ÁRUT ADUNK EL! Minden vevőnk meg van elégedve áruinkkal! A Vestis-szövetből készült ruha igazi örömet szerez Önnek!

VESTIS

szövet-, bélés- és selyemáruház

BRASSÓ, LENSOR 22

Kérdezzen meg valakit, aki már viselt VESTIS-szövetet!

Panaszkönyv

Kritika, hozzászólás, javaslat és indítvány

Rovatvezető: A KÖZÖNSÉG

Tekintetes Szerkesztőség!

Van Önöknek olyan rovatuk, ahol panaszkodni lehet és hozzászólni. Mint előfizető én is bátorkodom élni a jogcímnel és panaszkodom, jobban mondva hozzászólók.

Hozzászólók még pedig az Önök f. évi 211 számukban megjelent két cikkükhöz, amelyek nagyon méltóan egymás mellett jelentek meg. Egyikben a borbélyok, másikkban a mozikos tiltakoznak.

Tiltakoznak: pedig egyebet kellene tenniük mindkettőjüknek. Árat leszállítani! Mivelhogy néha (igen ritkán) moziha megyünk és (szintén ritkán) borbélyhoz is járunk, én is úgy érzem, okom és jogom van hozzászólni ehhez az ügyhöz, annál is inkább, mert sokkal jobb kliens és nem ilyen ritka vendég szeretnék lenni, úgy a moziha, mint a borbély-szalomban. De hát nem lehet. Mert köztisztviselők vagyunk. S dacára, hogy semmi panaszkodni nem lehet a többiekhez viszonyítva, mert arányosan rendes fizetést élvezünk, természetbeni lakásunk van, gyermekünk nincs. De annyi fizetést ma sehol sem adnak, hogy valaki képes legyen megfizetni azokat a magas árakat, amiket ma a brassói mozikos és borbélyok megkívánnak.

Már régen csak külvárosi borlélyhoz járunk, akinek a rezsije nem nagy, mégis egy hajigazítás (nem várás), a férjemnek borotválással együtt 25 lej. Női hajvágás ugyanott 25—30 lej. de ebben nincs benne a borotváló. Ami szintén 5 lej minden alkalommal. Ha egy kis hajigazítást végeznek női hajon és hátul a nyakban, a hogy szokás, kiborotválják a haját, 20 lej. Külön megjegyzem, hogy ez azonban szép, rendes munka, megelégedésünkre szolgál, dacára, hogy igen messze van a belvárostól.

De kérem szépen, még Brassóban is, a mi pedig az ország egyik legdrágább városa, 70 lejért egy pár igen szép csirkét kapok, ami a borotváló árából vásárolt hozzávalóval, finom pecsenye 2 napra, vagy pedig 8 liter tejet adnak, ami 4 napra reggeli és uzsonna 2 ember számára.

Kérdem én, hogyan várhatják a mester urak, hogy az ember olyan lha legyen, hogy ebben a nehéz világban ennyi értéket fizessen azért, hogy szép legyen. A belvárosban a Rózsa-téren egy rendes jó borotválás 15 lej, borotváló 5 lej, tehát 20 lej, azaz 4 liter tej, vagy több mint 2,5 kgr. kenyér. Tehát megint térdem én a Szerkesztő urat, nem-e hazontalanság ennyi pénzt adni egy igen egyszerű szépítésért? Gondoláslásról és nanikürözésről csak álmodni szabad.

Nálunk még jutna is rá, de az érte járó kenyérre vagy tejre valami éhező családnál sokkal nagyobb szükség van. — Kénytelen vagyok tudni adni a mester uraknak, hogy egy jól élesztett olíval a szomszédom maga nyírja a feleségét és gyermekeit, már engem is nagyon csábit, dacára, hogy az kifogásolható munka, de nem egy vagyon. A borotválkozásokhoz vezetünk egy jó pengét, ami 8 lej és lehet legalább háromszor használni, tehát még 3 lejbe sem kerül egy borotválkozás, de vannak 4 és 5 lejes pengék is. Van aki azokat használja. Igaz, hogy szebb és kényelmesebb a mester innál borotválkozni, ha nem lenne olyan drága. Jó, hogy ebből az újságikükből tudomásomra jutott, hogy vannak ácsok, házhoz járó borbélyok, majd mi is keresünk egy ilyen magunknak, bizonyára csak egy szerencsétlen munkanélküli borbély segéd, aki olcsón dolgozna, meri miért is adják a mester uraknak pár perces mun-

káért 20—30 lejt, amikor a fővárosban, Bukarestben, 5 lejért is meg lehetett már 1931-ben borotválkozni, a legdrágább helyen pedig 10 lejért. Miért éppen Brassóban ilyen sok?

Szállítsák le az árakat a mester urak, majd nem fognak kongani annyira a szalontjaik, csináljanak ők egy kis konkurenciát a házhoz járó „konjárak”-nak, s így megmentik magukat attól a fáradtságtól is, hogy azonnal országos akciót csináljanak ellenük.

A mozi későbbre hagytam, mert az szórakozás. Nem kötelező, de megkívánjuk néha, azonban nem 35 lejért, ez egy jobb hely ára, de oda szoktunk menni.

Bizony, mi nagyon várjuk Strochschneider urat, valamint a Leotari-csoportot, valami érdekeseget mégis szeretnénk látni, s tudjuk, hogy így még a munkanélküliek is kapnak valamit. Moziha majd Aradon vagy Temesváron fogunk menni, ahol a legdrágább hely 15 lej, de vannak 10 és 12 lejes helyek is és a nagy filmen kívül még egy rövid filmet is láthatunk. S ha nem engedik a mozikos ide jönni a derék Strochschneider urat, még akkor sem fogunk nagyon moziha járni

Nagy tűz Bodzavám község mellett

Leégett a Drajna-fűrészgyár villanytelepe

Brassó, szeptember 17.

A brassói hatóságokhoz érkezett jelentések szerint, a vármegye határában, Bodzavám község közelében tegnap éjszaka hatalmas tűzvész pusztított. Éjszaka 12 óra felé, eddig ismeretlen okokból kigyulladt és porig égett a Drajna-fűrészgyár hatalmas villamos üzele.

Brassó és Prahova megye határán fekszik a Tabla Butii nevű hegység. Itt a hegyek között épült a bukaresti „Drajna” fatermelő részvénytársaság nagy fűrésztelepe, amely a Sirul völgyben kitermelt fa feldolgozásával foglalkozik.

A hatalmas üzemet saját energia telepe látja el a szükséges mennyiségű árammal. Tegnap éjszaka 12 óra felé a telepen lakó munkások arra lettek figyelmesek, hogy a villamosüzemből, amely éjszaka szünetel, hatalmas lángoszlopok törnek elő. Azonnal értesítették a fűrészüzem vezetését, majd kihozták a pumpákat és nekiláttak

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

Páratlan sikerrel fut a leghatalmasabb háborús film:

„TANNENBERG”

Főszerepben: Hans Stüwe, Käthe Haak, stb.

Vasárnap d. e. 11 órától „RONNY” című sláger operett kerül bemutatásra

Főszerepben: Nagy Kató, Willi Fritsch, Ida Wüst, Otto Wallburg.

mi sem, nem pedig a gyermekes családok, pláne azok kevésbé, mert drága, nagyon drága. Ha Arad és Temesvár olyan olcsó helyárak mellett fenn tudja tartani mozijait, meg tehetné Brassó is, utóvégre a film nem élelmi-szer, ami csak Aradon terem és Brassóban nem.

Egy előfizető

Erdekes kísérlet a brassói repülőgyárban

Brassó, szeptember 17.

A brassói I. A. R. repülőgépgyár igazgatója Caraföldi mérnök, hónapok óta tartó munka után egy új típusú repülőgépet talált fel. A repülőgép, amely a „Gipsy maggior” nevet viseli, egyfedélű vadászgép és a legnagyobb előnye abban rejlik, hogy nagyon rövid idő alatt átváltoztatható sebesültszállító repülőgéppé és így a gáztámadások esetén óriási hasznára lehet a frontmögöttieknek, akik kényre-kedvre is ki vannak szolgáltatva az ellenes repülőgép gáztámadásának.

A repülőgép alacsony fekvésű szárnyakkal van ellátva, könnyű és minden szempontból modern. Rendkívüli előnye a gépnek az, hogy míg a repülőgépek általában óránként nyolcvan kilométeres sebességet kénytelenek használni, a lesebességet kénytelenek használni, a lesebességet ez az új monoplán gép óránként ötven kilométeres sebességgel is leszállhat és így a földrejutáshoz sokkal kisebb terület is megfelel.

Miután a gyár már el is készítette az első gépet, amellyel sikeres próbarepüléseket végeztek, értesítették a hadügyminisztériumot, ahonnan bizottságot küldtek ki a gép felülvizsgálására. A hadügyminisztériumi bizottság a napokban meg is érkezik Brassóba. A bizottság jelenlétében Párvulescu Puiu kapitány, Románia egyik legkiválóbb pilótája fogja bemutatni a gép működését. Biztosra vehető, hogy a kísérlet után a hadügyminisztérium több ilyen repülőgépet rendel majd a brassói gyárban.

Elűtötte az autóbusz

Szombaton délelőtt a közúti vasut egyik kututcai megállójánál Barbier Jánost, a mezőgazdasági kamara igazgatóját könnyebb autóbaleset érte. Barbier egyik ismerőseivel beszélgetett, aki a kisvasuton utazott, majd a vonat megindulása után egy lépést hátrált, miközben egy arra robogó városi autóbusz elűtötte Barbier csodálatosképpen, csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett.

Primăria Municipiului Braşov.
25.246—1935.
Serv. Economic.

HIRDETMEY

Ezennel közhirrre tesszük, hogy:
1. Folyó év szeptember hó 19-én, kedden és 29-én, pénteken 7—14 óráig a Codlea—Stupini—Hălchiu—Satunou—Tâmbari (Feketehalom—Méhkerék—Hötövény—Ujfal) közötti területen,
2. szeptember 25-én, hétfőn, a Sânpetru—Herman—Bod, (Szentpéter—Szászhermány—Botfal) és a vasútvonal közötti területen,
3. szeptember 30-án, szombaton a Fojánában ágyuval való lögyakorlatok fogtak tartatni.

A lakosoknak e napokon a veszélyeztetett területeken, valamint a Codlea—Hălchiu és Ghimbav—Hălchiu, illetőleg a Bod—Sânpetru és Bod—Hărman közötti utakon mindenképpen közlekedés szigorú tilos.

Éppugy a marhalegeltetés is a fent nevezett területeken tilos.

Továbbá tilos a gyakorlatok után talált fel nem robbant lövedékeket, vagy azok részeit érinteni.

Az ilyen lövedékek megtalálásáról az illető előjáróság vagy csendőrség azonnal értesítendő.

Braşov, 1935. szeptember 12.

Primar: Secretar General.
Dr. C. Ciugu Napoca Dr. P. Popovici m.

Egy brassói nyugdíjas levele

Mi van azokkal az adóbonokkal

Brassó, szeptember 17.

Megírtuk annakidején, hogy a brassói nyugdíjasok kétségbeesett hangú felségfolyamodványt intézett a királyhoz, miután sérelmeiket egyik közbeeső fórum sem orvosolta.

Az ember joggal elcsodálkozhatik azon, hogy a nyugdíjasoknak a királyhoz kell fordulniuk. Hiszen a pénzügyi kormányzat oly gyakran és oly büszkén hangsúlyozza, hogy szemben az előző kormányzatokkal, pontosan eleget tesz kötelezettségeinek és „a fizetéseket meg a nyugdíjakat hiánytalanul, késedelem nélkül juttatja el az igény jogosultaknak.” Sőt maga a miniszterelnök is érdemként szokta említeni, hogy a kincstár azóta, mióta a nemzetiparasztpárt van uralmon, megelégedéssel felelőseinek.

Ezzel a kormányzati demagógiával igen élénken eseteli a nyugdíjasok sérelmeit az a levél, amelyet az egyik brassói nyugdíjas küldött ma be a szerkesztőségbe és amely a következőképpen hangzik:

— A brassói nyugdíjasok abban reménykedtek, hogy azt a másfélhavi nyugdíjhátralékot, amely még az 1932-es évről áll fenn, még a tél beállta előtt megkapják és így az összegből legegésztőbb szükségleteiket fedezni tudják majd. A nyugdíjasok küldöttséget menesztettek Madgearu pénzügyminiszterhez, aki azt mondotta, hogy a hátralékot csak akkor fizetheti ki, ha a rendkívüli állami bevételekből az ezen célra előirányzott összeg befolyik. Így hát reménykedhetünk még addig, amíg ki nem derül, hogy nem folyt be elegendő pénz. S akkor majd adóbonokban fogják ezt a hátralékot is

A nyugdíjasok többiben kérték már az illetékes fórumoknál, hogy követeléseiket ne adóbonokban egyenlítsék ki. Hiszen adóhátralékaink nincsenek, nem is lehetnek, mert nyugdíjainkhoz addig hozzá nem juthattunk, míg adótartozásunk rendezve nem volt.

A nyugdíjasok tisztában vannak azzal, hogy az adóbonok súlyos károsodást fognak jelenteni, mert árfolyamuk nagyon alacsony, szabadkézből is csak értékük 26 százalékaért adhatók el. Ugyanis kínálat nagy van a bonokban, de kereslet annál kevesebb.

A károsodást jól szemlélteti az alábbi példa:

Ha egy középnyugdíjasnak az 1932-es év másfélhónapos hátralékára 5000 lejes követelése van, erre kapna 26 százalékos adóbonot, azaz 1300 lejt. Hat százalékos adóbonon le kell számítani kereseti globál és utadóra. Marad tehát 1000 lej, tehát az eredeti összegnek összesen 20 százaléka.

Azokat a nyugdíjasokat, akiknek még az 1931-es esztendőről vannak követeléseik, feltétlenül adóbonokkal fogják kifizetni. De ezt is csak akkor, ha a bukaresti központi nyugdíjpénztár kiutalja nyugdíjukat. Vannak olyan szerencsétlen nyugdíjasok, akik már száz vagy kétszáz ezer lejt követelnek a kincstártól. Ezek a 100 vagy 200 ezer lejt helyett legfeljebb 20 vagy 10 ezer lejt fognak kapni, ha ugyan egyáltalán kapnak valamit.

Ezért ezután nagy és érthető az elkeseredés a nyugdíjasok között, akik e hó 17-én Kolozsváron, illetőleg Bukarestben tartandó gyűléseiken igen erővel hangoskodnak.

CIPÓVASÁRLÁS BIZALOM DOLGA

Október 10-én

a Sparkassa épületében, volt Westmean helyiségbe költözködöm. Addig rakfáron levő sajt készítésű, közismert kitűnő minőségű cipőmet nagyon olcsón árulom **Szűlők!**

Iskolacipőket

most nagyon előnyösen vásárolhatnak

Dánér Lajos cipőüzem

Központi Hittelfroda tagja Brassó, Lensor 30.

Iskola Alapítvány, Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár

Szarvasbögés idején...

Kánya Kálmán Paul Boncourral tárgyal, míg Papen kancellár Magyarországon — vadászik

Anglia a francia fegyverkezés csökkentését kívánja

Benes új tervet dolgozott ki és meg akarja oldani a kisántant gazdasági problémáit

Páris, szeptember 17.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter párisi utjával egyidőben Benes is új gazdasági tervvel állott elő.

Benes a kisántant államok kereskedelmi egyezményeit és gazdasági szerződéseit akarja szorosabbá tenni és ilyen formában szeretné a kisántant államok gazdasági megerősödését előmozdítani.

A Benes-féle tervzet szerint mind a három államban szabályoznák a termelést, a mezőgazdasági termények kicserélésére és azok árának megállapítására pedig vegyes bizottságot alakítanának.

Egyes párisi lapoknak az a véleményük, hogy ebbe a melegebben összeforrott gazdasági együttesbe jó volna Magyarországot is bekapcsolni.

A prágai lapok szerint ezt a gazdasági ter-

vet, amely eddig még csak a kisántant államait érdekli és illeti, a szinajai őszi külügyminiszteri kongresszuson vitatják meg, a belgrádi lapok ezzel szemben azt mondják, hogy a szinajai tanácskozás teljesen felesleges, hiszen a kisántant államainak külügyminiszterei valamennyien találkoznak a Népszövetség őszi ülésén és a kérdést ott is megvitatják.

A Benes-tervvel kapcsolatban ír a párisi Intransigeant és megállapítja, hogy Románia az I. G. Farbenindustriével kötött szerződésben megbántotta a francia ipart. A szerződés, — mint ismeretes, — egyes iparágakban kedvezményekben részesíti a német ipart, vannak olyan cikkek is, amelyek ezután csak is német gyárakból importálhatók. A francia lap rossz néven veszi Romániától, hogy ilyen szerződést, amely a francia iparnak káros, megkötött.

A FRANCIA KÜLÜGYMINISZTERIUM HIVATALOS JELENTESE A TÁRGYALÁSOKRÓL

A francia külügyminisztérium a Kánya Kálmánnal való tárgyalásokról délután hivatalos jelentést adott ki. A jelentés szerint Paul Boncour ma fogadta Kánya Kálmán magyar külügyminisztert. A magyar külügyminiszter mielőtt Genfbe utazott volna, — mondja a külügyminiszteri hivatalos, — személyesen tárgyalni kívánt francia kollégájával. E találkozás során szívélyes kapcsolat keletkezett a két külügyminiszter között. A magyar külügyminiszter e tanácskozás kapcsán kifejezetten hangsúlyozta, hogy barátságos érülettel van országa Franciaország iránt és

azt a kívánságát fejezte ki, hogy szeretné, ha a magyar-francia gazdasági kapcsolatok kiszélesülnének.

Rendkívüli érdeklődést tanúsított a tanácskozások során Franciaország külügyminisztere Kelet-Európa gazdasági kérdései iránt és e beszélgetés során

Kánya Kálmán közölte azokat a feltételeket, amelyek mellett Magyarország egy szorosabb kelet-európai gazdasági együttműködésben részt venne.

A francia külügyminisztérium örömet fe-

Kánya ma délelőtt Paul Boncourral tárgyalt

Közben Kánya Kálmán megérkezett Párisba és ma jelentkezett először a francia külügyminisztériumban. A magyar külügyminiszter tiszteletére a francia magyar követség tegnap este vacsorát adott, amelyen a francia politikai élet kiválóságai is megjelentek. A külügyminiszter ma délelőtt tízenegy óra körül jelentkezett Boncour francia külügyminiszter előtt, akivel hosszabban tárgyalt. A tárgyalásokról a Havas iroda ad ki semmitmondó jelentést.

A félhivatalos ügynökség jelentése természetesen csak általánosságokra vonatkozik, mert az érdemleges tárgyalások csak ma délután következnek el, amikor is Kánya Kálmán a francia miniszterelnöknél, Dala-diernál lesz audiencián.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a külügyminiszter fogadtatásánál jelen volt Vilányi magyar követségi tanácsos is, valamint francia részről Leger francia külügyi államtitkár. Kánya, — mondja a Havas, — az audiencián után — a párisi újságíróknak nem nyilatkozott, csupán annyit mondott, hogy tanácskozásait megkezdte és azokat délután még folytatja. Elmondotta a magyar külügyminiszter még, hogy hétfőn este akar Párisból Budapestre visszautazni.

Teröbe vette ezenfelül, hogy a hó végén Genfbe utazik, míg október közepén Törökországba szeretne ellátogatni.

Kánya Kálmán párisi látogatásáról ma felütnő melegséggel és megértéssel írnak a német lapok, amiből azt a következtetést lehet levonni, hogy

a német kormány nem fél attól, hogy Ma-

gyarország ez alkalommal Páris felé elkötelezett magát.

A Telegraph Union, a Hugenberg konszern tudósító irodája megállapítja, hogy Párisban most látogatja meg először a külügyminisztert olyan politikus, aki nem németellenes beállítottságú. A német sajtó tisztában van azzal, hogy Magyarország a párisi tárgyalások alkalmával olyan álláspontot képvisel, amelyhez Németország is hozzájárulhat. Semmi kétsége aziránt, hogy e tárgyalások során Magyarország a leszerelés mellett és az egyenjogúsítás érdekében foglal állást.

ANGLIA IS NÉMET SZIMPATIA-RÓL TANUSKODÓ NYILATKOZATOT ADOTT

Igen érdekes és ide kapcsolódik a londoni Times mai cikke, amelyben a nagy angol lap megállapítja, hogy az előzetes párisi leszerelési értekezletnek csak akkor lesz sikere, ha az azon résztvevő államok pozíciója egyenlő. Meg kell állapítani, — mondja a Times, — hogy Németország ma a Párisban tárgyaló államok között alárendelt szerepet játszik. Anglia, — folytatja a lap, — maga sem hivatkozik, hogy Németország felfegyverkezzék, de éppen ezért helyesli, hogy Franciaország a fegyverkezés korlátozására szoríttassék. Franciaország azt kívánja Londonból, hogy teljes erővel és fenntartás nélkül vegyen részt a németellenes politikában, amelyre azonban Anglia nem hajlandó. A brit birodalom csak olyan egyezményt fog aláírni, amely az államok közötti egyenlőtlenséget örök időkre kizárja és végre az államok között békét teremti.

Papen megérkezett Budapestre

A magyar külügyminiszter tárgyalásaival egyidőben Papen német alkancellár Budapestre utazott. Az utazást a hivatalos sajtóirodák szigorúan magánjellegűeknek mondják ugyan, de nem lehet mégsem szó nélkül elhaladni mellett, hogy Papen régóta tervezett utját éppen akkor teszi meg, amikor Magyarország Párisnál tárgyal. Ugy látszik, — és ez az okoskodás nagyon logikus, — hogy Németország ellensúlyozni akarja a francia befolyást és ezért küldötte ki szíve Magyarországra az alkancellárt.

Papen vonata pénteken este tíz órakor indult el Berlinből. Papen nem egyedül utazik, hanem vele vannak: Posse kormányfőtanácsos és a szárnysegédje. A vonat tegnap éjszaka Prágán futott keresztül. A cseh politikai pártok nem vettek tudomást az alkancellár útutazásáról. Papen vonata ma reggel nyolc órakor érkezett meg Budapestre.

A német helyettes kancellárt a pályaudvaron a távollévő külügyminiszter meghatalmazásából Khuen Hédoráry Sándor meghatalmazott miniszter, Antal sajtófőnök és Schön, a magyarországi német követ fogadták.

Papen még hálókocsijában nyilatkozott a magyar újságíróknak, akik előtt kijelentette, hogy Magyarországon már többször átutazott, de sohasem volt alkalma arra, hogy az or-

szágban hosszabb ideig tartózkodjék. Régi terve, hogy egyszer Magyarországra jön és most

Gömbös Gyula meghívására utazik.

— Az, hogy éppen most jöttem Magyarországra, semmiféle kombinációnak nem lehet alapja. Egyszerűen azért jöttem most, mert most van szarvasbögés. Budapestre való megérkezése után azonnal Királyszállásra megy, ahol részt vesz egy, a tiszteletére rendezett vadászaton. Nagyon természetes, — mondotta, — hogy ebből az alkalomból tárgyalni fog a magyar politikussal azokról a közös problémákról, amelyek a két országban kölcsönös és amelyek egyaránt izgalják ennek a két államnak politikáját.

Elmondotta még Papen, hogy Kánya Kálmánnal és Gömbössel régi ismeretséget és barátságot tart fenn. Gömbösi Münchenben és Berlinben ismerte meg, míg Kánya Kálmánt még abból az időből ismeri, mikor a magyar külügyminiszter mexikói követ volt, ő pedig ugyanott, mint katonai attasé teljesített szolgálatot.

Végül oda nyilatkozott, hogy magyarországi útja alkalmával keresni akarja a gazdasági kibontakozás útjait és eredeti programja szerint körülbelül a jövő hét közepéig marad Magyarországon.

FLEURS FORVIL

A LEGFINOMABB PUDER

jezi ki azért, mert a francia-magyar kapcsolatok és tárgyalások során kilátásai megerősödtek.

Ugyancsak hivatalos jelentést adott ki a párisi magyar követség is, amely nagyjában ugyanazt mondja, mint a francia külügyminiszter jelentése, azzal a hozzátoldással, hogy e tárgyalásokon a magyar haderő létszámának emeléséről, — bár a külföldi lapok ilyen értelemben írnak, — szó sem volt.

Bánhidi Antal Londonból Debrecenig repült

A magyar pilóta kiváló teljesítménye

Debrecen, szeptember 17.

Bánhidi Antal magyar repülő péntek reggel 6 óra 10 perckor „Gerle 13” jelzésű sportrepülőgépen a London mellett fekvő croydoni repülőtérről elindult Magyarországra felé. A repülő, aki eredetileg csak Budapestig akart leszállás nélkül repülni — tekintettel arra, hogy az idő kedvezett és a repüléshez szükséges anyag és elég volt, nem szállt le Budapestben, hanem Debrecenig repült. A „Gerle 13” délután öt órakor szállt le minden

baj nélkül a debreceni reptőlőtéren. Tekintettel arra, hogy Bánhidi ezerhatvanegyen kilométert repült egy kistípusú sportrepülőgépen, szakkörökben nagy-szerűnek tartják.

Elhárításánál, köszvényénél és cukorbetegségénél a természetes „Ferenc Iószet” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést.

Neurath békésebb hurokat pengőet Ausztria felé

Lebei, hogy Mussolini lépni kezd

Bécs, szeptember 17

Neurath Németország külügyminisztere tegnap a késő esti órákban nagyobb rádió beszédet tartott, amelyben egészen új felfogást hangoztatott az osztrák problémát illetően.

Nincs kizárva, hogy Mussolini érdeme ez az új hang, aki végre annyira tudott Németországra hatni, hogy az feladta agresszív osztrák-ellenes propagandáját és békésebb hurokat peng.

Neurath beszédével még nem foglalkozott behatóan a nyugati sajtó, de az eddigi vélemények is biztatóak már. A francia lapok is megállapítják, hogy Neurath új felfogást nyilvánított. Nemcsak az osztrák kérdésben megértőbb ez a hang — mondja a francia sajtó — hanem a leszerelés kérdésében is. A párisi lapok ugyanakkor nem hallgatják azouban el, hogy változatlanul rossz néven veszik, hogy Neurath ezalkalommal sem tudott százszázalékosan békés beszédet mondani, hanem most is kíméletlen szavakkal támadta a versaillesi békeszerződéseket.

Az osztrák lapok közül még csak a Reichspost foglalkozik Neurath beszédével és leszegi, hogy

az osztrák kormány szívesen látja eze-

ket a békésebb hangú megnyilatkozásokat.

A közeledés első pillanatában leszegi azonban Ausztria, hogy országán belül csak osztrák pártok állhatnak a hatalom élén és pedig olyan osztrák párt k, amelyek nem állanak semmiféle külföldi államilal összeköttetésben.

Előkelő angol vendégek Budapestre

London, szeptember 17

Ma reggel különvonat indult Londonból Budapestre. A vonat igen sok angol újságíró, képviselőt, politikusot és egyetemi tanárt hoz Magyarországra.

Az angliai vendégek néhány napon át tanulmányozni akarják a magyarországi viszonyokat. A vendégek között szereplő politikusok főképpen konzervatív és liberális angol politikusok.

FEJFAJÁSNÁL ÉS IDEGFÁJDALMAKNÁL, rheuma, köszvény és hüléses betegségeknek nincs jobb, mint a Togal-tabletta. A Togal oldja a húgysavot. Egy kisérlet Önt is meg fogja győzni!

HIREK

A hallgatag utitárs

★

(H. A.) A köznyelv fiatal csikóról beszél, amely fiatalsága következtében ficánkodik. Némely emberről azt szokták mondani, hogy hajítja a vére, amivel nyilvánvalóan fiatal vérré gondolnak, mert középkorú, vagy öreg ember vérének csak orvosi értelemben emlegetik. Ezekbe a mondatokba a népszerű bölcsesség azt a feltevést csempészte bele, hogy a fiatal csikó bizonyos idő múlva abbahagyja a ficánkolást, sőt vén gebe lesz belőle, a fiatalember vére tíz év múlva megcsendesedik, a vér gazdájának nem lesz oka sietségre. A népszerű bölcsesség a friss lendületet a fiatalság kiváltságának tartja, amelyet az érettség kor higgadtabb, kényelmesebb tempója követ. A lélektani kutatások most kimutatták, hogy a népszerű bölcsesség téved és amit évezredek alatt az ifjúság szilaj lendületéről és az öreg kor bölcs nyugalmaról versben és prózában összeírtak, merő irodalom, más szóval nagyon kevés köze van a valósághoz. Egy doktor Frischeisen-Köhler nevű tudós német hölgy hosszú éveken át kísérletezett a dahlemer Kaiser Wilhelm Intitubban és arra az eredményre jutott, hogy az ember életritmusa és tempója nem változik, a bölcsőtől a sirig állandó marad.

Ezer emberen végzett kísérleteket, száz családon és százhusz ikerpáron. Kiderült, hogy minden ember beszédének, járásának, evésének, ivásának megvan a maga egyéni üteme és gyorsasága, amelyen nem változtat sem a kor, sem a sors, sem a kedélyállapot. Világjöttékor minden ember utnak indul a maga tempójával és ebből nem zökkenti ki semmi. A kovács mámorosan ugyanolyan ütemben veri lakodalomban az asztalát, mint másnap rosszkedvűen és fejfájósan az üllőt. A diák ugyanazzal a gyorsasággal írja egymás alá a számokat, mint a későbbi öreg könyvelő. Minden ember a maga testi-lelki szervezőtőben egy algebrai képletet hord, amelyen nem tud változtatni, hiába változtat országot, hitet, meggyőződést. Az ember életritmusa legmélyebb, legegységibb sajátsága, amint a tudomány kimutatta, benne lappang a vérben, az esetek hetven százalékában a szülők öröksége. Ez a titkos, nehezen kibetűzhető képlet kormányozza külön-külön az ember minden mozdulatát és egész sorsát, ez választja ki barátait és ez jelöli ki talán az ellenségeit. Néha rajtakapom magamat, hogy egyébként rokonszenves és értékes emberek társaságában valami megmagyarázhatatlan feszélyezettséget, valami lappangó ingerültséget érzek. Nem tudom megmondani, mi kifogásom van ellenük, csak érzem, hogy akadályoznak, vagy én nem tudok lépést tartani velük, vagy ők maradnak el mellőlem. Mint szoros, vagy tulbő cipőben a járás, olyan munkát és erőfeszítést követel a velük való érintkezés. Érzem a tempójukat, nem tudom elvonni testi-mivoltukról a figyelmemet. A nélkül, hogy bármivel megsértene, egész személyük önkénytelenül oldalba lök és a tyukszememre hág. Miközben kényszeredett udvariassággal beszélgetek velük, jelen vannak a fizikumuk egész súlyos tömegével, jelenlétük szivós megatalkodottságával nehezednek rám.

Másokkal alig váltok egy-két szót, érzem, hogy barátok leszünk. A mozdulatok tempójának, amely együtt jár a gondolkodás tempójával, ezekben az önkénytelen rokonszenvekben bizonyára nagy szerepe van. Talán a szerelem nem egyéb, mint két hasonló algebrai képlet boldog találkozás, vagy két különböző képlet tragédiája. Frischeisen-Köhler doktorkisasszony szerint a nők tempója gyorsabb, mint a férfiaké. Lehet, hogy ez a magyarázata a házassélt surlódásainak. Nem is sejtjük, hogy miközben politikáról, irodalomról, divatról fecsegtünk, a frivol és haszontalan szavaknál sokkal valószínűbb, sokkal irgalmatlanabb dolgok történnek bennünk, tempók ütköznek össze, ütemek akaszkodnak egymásba és az összeütközésből szikrák pattannak ki, amelyek ki tudják, mikor lobbannak lángra.

Mikor az ember ilyen kísérleti lélektani értekezéseket olvas, kissé elszégyeli magát a regényírók és költők helyett, akik szerelemről, barátságról, rokonszenvről és gyűlöletről beszélnek, lírai közhelyekben olvadoznak, ahelyett, hogy kibetűznék az emberek hallgatag, magányos, ismeretlen mivoltát.

Bár talán igazuk van. Nem tanácsos kutatni a hallgatag utitárs titkait.

— **Bevonják a pénzügyigazgatóságok által kiállított takarékkönyveket.** A „Nemzeti Takaré- és Csekkpénztár” (Casa Națională de Economii și Cecuri) elrendelte a közvetítő-postahivataloknak, hogy a Casa de depuneri meghatalmazásából a vidéki pénzügyigazgatóságok által kiállított régi takarékkönyveket ujjakkal cseréljék ki. Felhívjuk olvasóink figyelmét, ha ilyen betétkönyvet

rendelkeznek, jelentkezzenek a legközelebbi postahivatalnál becserélés végett, mivel 1934 jan. 1-ével a régi betétkönyvek érvényüket veszítik. A kiadott rendelet értelmében az 50 lejnél kisebb összegről szóló betétkönyveket nem cserélik be, hanem a betét visszatérítése után bevonják.

— **ÜNGYILKOSSÁG EGY CSALADI PERPATVAR UTÁN.** Marosvásárhelyről jelentik: Damó János marosvásárhelyi vasúti fűtő huszonkilenc éves felesége tegnap az urával folytatott jelentéktelen civakodás után marólguggal megmérgezte magát. A szerencsétlen asszonyt, akinek két gyermeke van, súlyos belső sérülésekkel szállították kórházba, ahol élet és halál között lebeg.

— **VOGT-WEISZ EDITH** zongoraművésznő szeptember 15-én megkezdte a tanítást. Jelentkezés délelőtt 11-ig és délután 4-6-ig. (Vár-utca 4. I.)

Öltözködött, vagy vetkőzött? Miss Sonja Novak a strandfürdőn — ezt a kényes kérdést kellett eldöntenie a londoni bíróságnak. Egy régi angol törvény tiltja, hogy reggel nyolc és este nyolc óra között a szabadfürdők látogatói a szabadban vetkőzzenek. Miss Novakot egy rendőr feljelentette, hogy megszegte ezt a törvényt. A fiatal hölgy kijött a vízből, megvárta, amíg megszárad, aztán felvette a ruháját és a ruha alól levettette fürdőtrikóját. Ebben a döntő pillanatban lépett közbe a rendőr.

A fiatal nő azzal védekezett, hogy ő nem vetkőzött, hanem éppen ellenkezőleg: öltözködött, ezt pedig semmiféle törvény nem tiltja. A bíróság hosszas tanácskozás után úgy döntött, hogy a fiatal hölgy öltözködött is, meg vetkőzött is és ezért tíz shilling pénzbüntetésre ítélte.

— A régi törvény büntetéssel sújtja ezt a cselekményt — mondta a bíróság elnöke — új törvény pedig nincs. Elismerem, hogy ez hülyeség, de kénytelen vagyok alkalmazkodni a törvényhez.

A bíró éles kritikája nagy feltűnést keltett jogász körökben.

— **ELITÉLTÉK A DIÓSZEGI VAKMERŐ RABLÓKAT.** Nagyváradról jelentik: Ez év márciusában két egyén, névszerint Sarkadi Gyula és László Gyula bekapogtatott éjnek idején Domokos István diószegi gazdához, azzal, hogy ég a szőlőbeli háza. Az álmából felriasztott gazda sietve felöltözködött és elrohant otthonról. A két ember ezután Domokosnéét csalta ki a házból azzal, hogy itt a csendőrmester, akinek meg kell mutatnia, merre van a szőlő. Ahogy Domokosné kilépett, Sarkadi leütötte, majd amikor az asszony magához tért, válogatott kínzásokkal vallatni kezdték, hogy a pénzüket hol tartják? A két ember 10 ezer lejt rabolt. Az ügy szombaton került a nagyváradi törvényszék elé, amely a vakmerő rablókat fejenként másfél évi börtönnel sújtotta.

— **MIKOR KERÜLNEK FEDÉL ALÁ A NAGYVÁRADI WEISZ-TELEP LAKOÍ?** Nagyváradról jelentik: Két éve már annak, hogy a nagyváradi „Weisz-telep” lakóit az árvíz hajléktalanná tette. Hosszas tárgyalások után a városi tanács elhatározta és megszavazta, hogy az árvízkarosultak új, veszélytelen telepet kapjanak. Az akták most Temesváron akadnak el. Az ősi esők már megkezdődtek és így a teleplakókra újból borzalmas napok következhetnek.

— **Szenzációs női vallomás az aldershoti rém ügyében.** Londonból jelentik: Az aldershoti rém ügyében új nyomra jutott a rendőrség. Egy fiatal nő a napokban megjelent a londoni rendőrfőnökségen és hosszú ideig négy szemközt beszélt a rémügy referensével. Állítólag olyan szenzációs adatokat szolgáltatott, hogy a rém elfogatása már csak órák kérdése. A vérengző szatir egyébként már több mint egy hete megszüntette működését.

— **CSIKMEGYE MAGYAR KÉPNISELOI PANASZNAPOKAT FOGNAK TARTANI A FALVAKBAN.** Csikszerezéről jelentik: Dr. Gyárfás Elemér szenátor, dr. Sulyok István és Pál Gábor dr. csikmegyei képviselők értekezletet tartottak Csikszerezén, melyen a megye összes sérelmeit megbeszélték és határozatok a teendőkről felől. Ugyanekkor azt is leszeggették, hogy október hó folyamán a megye minden egyes községébe ellátogatnak, közvetlenül veszik fel a lakóssággal az érintkezést, meghallgatják panaszait és ügyükben az illetékes fórumoknál eljárnak.

— **Gyermekektartási pör előjuttatással.** Nagyváradról jelentik: R. B. nagyváradi leány, másfél évig viszonyt folytatott U. S.-sel, egy dúsgazdag nagyváradi kereskedő fiával. A nőnek gyermeke született, mire apasági keresetet indított. Minthogy a férfi családjának kinos volt a nyílt törvényszéki tárgyalás, felszólították a nőt, hogy jöjjön el a fiatalember lakására és ott ügyvéd és tanúk előtt, 20 ezer lej fejében mondjon le minden további követeléséről. A nő színlag belement a megállapodásba, felvette a 20 ezer lejt, mikor azonban felszólították, hogy írja alá a nyilatkozatot, váratlan fordulat történt. A nő kijelentette, hogy az eljárást tovább

— **IDŐJÁRASJELENTÉS.** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint csendesebb idő várható, erős éjszakai lehűlésekkel.

— **ŐSZIRE TELJES ERŐVEL MUNKÁBA KEZD AZ ELSŐ SZÉKELY FAKITERMELŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET.** Csikszerezéről jelentik: Megírtuk, hogy az első székelly fakitermelő és értékesítő szövetkezet, amely négy felsziki közbirtokosság életrel való tagjai alakítottak meg, nagyobb erőt vásárolt Csikszenttamás községtől. Ujabban Csikdánfalva község 100 hektáros erdősege kerül eladásra, amit szintén a szövetkezet akar megvásárolni. Ez esetben akkora kitermelésre váró terület kerül a szövetkezet birtokába, hogy késő tavaszig lesz munkája. A munkálatokat már a legközelebbi napokban megkezdik, annál inkább, mert már igen jelentékeny cégek érdeklődnek a szövetkezet által termelendő famennyiség átvétele után.

ABLAK

— **MAROSVÁSÁRHELYEN MÁR DOLGOZIK A MUNKANÉLKÜLI BIZOTTSÁG.** Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi munkanélküliek segélyező bizottság, amely ismeretesen, egész télen keresztül gondoskodik a munkanélküliekről, már most a napokban megkezdte működését. A bizottság Eremia István kulturatanácsos vezetése alatt dolgozik és eddig már sikerült 50 vagon tüzfát beszereznie. A bizottság most folytat fargyalásokat a népkonyhához szükséges helyiségek kibérlésére. Az akció egyik célkitűzése, hogy a magánosokat is bevonja a munkanélküliek segélyezésébe.

— **IDEGESSÉG.** Nem tudod, miért rezzen össze mindig Kovács, valahányszor autóbugást hall?

— **Dehogynem.** A felesége autón szökött meg a sofförjével és most minden autóbugásnál attól fél, hogy a sofför hozza vissza az asszonyt.

— **GYASZ BAGDADBAN.** Bagdadból jelentik: Fejsal, Irak Bernben elhunyt királyának holttestét angol repülő szállította Bagdadba. A király holttestének hazahozatala alkalmából Bagdadban általános gyászt rendeltek el.

— **Négy rész sör, egy rész konyak:** ez a walesi herceg itala. Párisból jelentik: A walesi herceg, aki most Biarritzban üdül, forradalmi újítást vezetett be az alkohollévezetében. Új italt kreált: a konyakos sört. Négy rész sörhöz egy rész konyakot kever és ezt issza. Az új ital természetesen hamar népszerűvé vált a fürdőhelyen és ma már minden bárban és kávéházban iszák. A walesi herceg egyébként divatba hozta a kék viseletet. Sötétkék ruhát, sötétkék inget, sőt — sötétkék cipőt is visel. Ebben is buzgón követik az előkelő divat követői.

— **GÖRÖG DINNYÉVEL VERTEBE AZ ELLENFELE OLDALÁT.** Budapestről jelentik: Egyik Erzsébet királyné uti korcsmában különös verekezés zajlott le a tegnap. Cséplős József budapesti lakos a barátjaival iszogatót. Amikor a társaság már alaposan be volt rugva, valaminek összeveszik Cséplősszel. Erre az egyik részeg fölkapott a földről egy ott heverő görögdinnyét és Cséplős oldalába vágta. Cséplőst, akinek két bordája betört, a Szent István-kórházba szállították.

— **A szatmári törvényszék felmentette a betöréssel vádolt nagybányai erdőseket.** Szatmárról jelentik: Néhány hónappal ezelőtt a nagybányai erdőgondnokság irodájának pénztárában nagyszabású betörés és kasszarablás történt. A tettesek 235 ezer lejt vitték magukkal, amit néhány nappal azelőtt szállítottak be a kerületből. A vizsgálat során a gyanúsítottak pénzárnyékokra irányult, akik le is tartóztattak. A pénztárnokot kétféleképpen sikasztással is vádolták. Ezzel kapcsolatosan Rosu mérnök ellen is vádat emeltek, aki a pénztárnok szerint kapott az elcsikkasztott összegből. A szatmári törvényszék most foglalkozott az ügygel, amelynek során a két vádlottat, bizonyítékok hiányában, felmentette a betörés, illetőleg a sikasztás vádjáról. Az ügyésze felebbezett.

— **VITORLÁS SZERENCSETLENSÉG A SVÉD PARTOKON.** Stockholmból jelentik: A dél-svéd vizeken Vasteri közelében felborult az „IDO” nevű svéd motoros vitorlás. A vitorlás legénysége a tengerbe esett. A legénység uszva elérte mentőcsónakokat és úgy igyekezett part felé. A hatalmas viharban az egyik mentőcsónak felborult és hat matróz vízbefulladt.

— **BEZARTAK AZ ANGOL KÉKINGESEK HELYSÉGEIT.** Londonból jelentik: Belügyminiszteri rendeletre bezárták a Kékingesek helyiségeit, akik Oduffy ezredes vezérsege alatt állanak. A tiltó rendelkezés szerint a Kékingesek politikai szervezkedése mátol kezdve egész Angliában tilos.

**Fehér fogak
üde lehelet**

Kérjen ingyen próbatubust a Chlorodont S.A.R.-tól Brasov. Belföldi gyártmány

Chlorodont

Villásreggeli. Budapesti jelentik: Horthy Miklós magyar kormányzó ma villásreggelit adott a lengyel vendégek részére. A villásreggeli megjelent a lengyel biboros és a lengyel követ, valamint a Budapesten időző lengyel előkelőségek is. A villásreggeli Serédi magyar hercegprímás is részt vett.

SZILÁGYMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Szálas Mihály báni gazdálkodót, aki egy pár napja eltűnt a falujából, a járókelők tegnap egy közeli erdőben találták meg. Az öngyilkos gazda egy ágra kötötte fel magát. Tettének állítólagos oka: gyógyíthatatlan betegség. — Deák Lajos szilágysomlyói csizmadia felmentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a ládájából kétezer lej készpénzt elloptak. — Dobai András Kis András kárásztelepi lakosok az elmúlt éjszaka folyamán Szabó Bálint és Agoston Imre gazdálkodók raktárait felgyújtották és onnan több zsák búzát elloptak. A tolvajok szekéren szállították el az ellopott gabonát. A csendőrség a bevezetett nyomozás során elfogta a tetteseket és átadta a zilahi ügyészségnek. — Bánai György érsemlyéni lakost, aki Toldi Dániel és Szücs Ferenc gazdálkodóktól 4 mázsa mákot lopott, a csendőrség letartóztatta és átadta a zilahi ügyészségnek.

Karrier, amely „hasból” indult. A minap Berlinbe érkezett Bob Davis, a „New York Sun” munkatársa, aki büszkén „a legtöbbet utazott” újságírónak nevezte magát. A 62 éves újságíró igazi amerikai karriert futott meg. Ragyogó pályája 1887-ben kezdődött. Ekkor még beírt egy nyomdában és egy baseballmérkőzésről szóló tudósítást kellett volna kiszednie. Nyár volt és a szedőterem lakáinak beáramlott a kellemes szellő. Egy szélroham azonban elkapta a szedőrekrényről a kéziratot, kisodorta az ablakon és Róbert H. Davis ott állt tanácslanul a szedőszekrény mellett, kézirat nélkül. Mit tehetett egyebet, kiszedte a nagy sporteseményről szóló tudósítást „hasból”. A riportnak olyan humoroskerek volt, hogy a fiatal nyomdászt felhozták szerkesztőségbe és felvették munkatársak.

KOLOZSVARI HIREK. Tudósítónk jelenti: Magyaros Margit feljelentést tett rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik kézitáskájából a lakáskulcsát ellopták, majd lakásába hatoltak, ahonnan 20 ezer lej értékű holmit vittek magukkal. Nyomozás folyik. — Bartha Aladár dr. feljelentést tett a rendőrségen, hogy Dávid Ferenc-utca 10 szám alatt levő lakásból ismeretlen tettesek 500 lej készpénzt loptak. A rendőrség nyomozást indított. — Emlékeztet, hogy a csalással ellopott kolozsvári mézárók monstrejével kapcsolatosan Căciula iparkamarai főtitkár ellen is vádat emeltek. A főtitkár azzal vádolták, hogy azokról a mézárókról, amiket a mézárók az állami intézményeknek szállítottak, hamis árakkal állított ki bizonylatokat és ezzel a csalást elősegítette. Căciula a mézárók tárgyalásakor nem tartózkodott Kolozsváron és ügy ügye csak most került a bíróság elé. A törvényszék a tanúk kiinterjúlása után a főtitkárt felmentette.

Az ál színházi titkár garázdálkodása. Szilágysomlyóról jelentik: Érdekes módon csalt ki nagyobb összeget egy öleltes elhármas Berettyó-széplak, Leicsmér, Ip Zovány községek hiszékenyebb lakóitól. A szélművész azzal járt házról-házra, hogy ő egy színésztársulat titkára, és jegyeket árul az esti előadásra. A falu művészi igényekkel megáldott lakosai csak este jöttek rá, hogy se pénz, se előadás. Az ügyes szélművész a beszédett pénzzel együtt eltűnt. A becsapott falusiak személyleírása szerint a titkár ur” meglehetősen elegánciával öltözött férfi volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Budapesti Könyvnap legnagyobb szenzációja

ZILAHY LAJOS:

Két fogoly

kiadásban megjelent regénye. A 404 oldalas regény ára egész vászonkötésben

csak 90.— Lei

Kapható:

A Brassói Lapok Könyvosztályában.

LEGUJABB JELENTÉSEK

Békejelek a politikai fronton

Moldovan Valér, Mihalache és Mirto nyilatkozata

Bukarest, szeptember 17.

A belpolitikai helyzettel kapcsolatos legújabb jelentések azt látszanak igazolni, hogy a kormánypárt két szembenálló csoportja, a Maniu- és Vajda-árnyalat között még nem érett hadüzenetig a helyzet. A szombati napot békekísérletek jellemezték. Az természetesen valószínű, hogy a dolgok ily elmérgesedett állapotában egyezséget lehetne létrehozni. De valószínű, hogy a szakadás hamarosan következik be.

MANIU BUKARESTBE MEGY?

A Tempo jelentése szerint Maniu, — aki az Arad melletti Konopra érkezett, ahol Pop Csicsó Istvánt látogatta meg, — a jövő hét végén valószínűleg Bukarestbe utazik, hogy ott megvetagozatelnöki minőségében résztvegyen a párt végrehajtóbizottságának ülésén, ellensúlyozandó az esetleges rágalmozók m7-kódását.

MOLDOVAN VALÉR DRAMAI NYILATKOZATA MANIU ÉS VAJDA CSATAJÁRÓL

Moldovan Valér, a kormánypárt vezető embere, az Adeverulnak nyilatkozatot adott, foglalkozván Maniu és Vajda küzdelmével, (a melyben egyébként Moldovan Maniu pártjára állott). E drámai hangú nyilatkozatnak lényegesebb részei a következők:

— Világéletemben Maniu és Vajda mellett álltam. Most bűnös kéz írást vetett e két kiálló férfi közé. Elképzelheti, milyen tragédia játszódik le az én lelkemben. Ha Maniu és Vajda összekaphattak, akkor azt kell mondanom, hogy Romániában minden lehetséges... Remélnem kell azonban, hogy Vajda meg fogja érteni a szövetségi határokat, és mely oly taktikus és mérsékelt. Megérti és megragadja az alkalmat arra, hogy a pártot megmentse. A lehetőséget e határozattal megadtuk a kibékülésre.

Az újságíró megkérdezte, mit szol Moldovan a Maniu ellen irányuló rágalmozókhoz?

— Azok, akik Maniut rágalmozzák, megbánhatják még munkájukat. Hiszen könnyen jöhetnek még olyan idők, amikor Maniura a trónnak és a hazának szüksége lesz. Egyébként Romániának, mégha oly sok talentumosa is van, tartania kell magát Maniuhoz, aki a gondolat és erkölcs megtestesülése. S ha a hazát alapjaiban rengető vész jelentkeznék, Maniut ott is fogjuk találni a helyén.

MIHALACHE IS NYILATKOZIK

Nyilatkozott az Adeverulnak Mihalache is, ő természetesen a saját problémájáról, illetőleg új kormányzati programjáról.

— Nem azért álltam elő a restabilizáció jelszavával, mintha újszerű akartam volna lenni. Hanem egyszerűen a helyzetnek megfelelő álláspontomnak adtam hangot, az eredetiség igénye nélkül.

— Résztvesz-e a párt végrehajtóbizottságának ülésén?

— Természetesen. Ellenben az ülés időpontja még nincs véglegesen megállapítva. A szeptember 20-i dátum csak találgatás.

— Önt meglátogatta Topoloveniben Călinescu államtitkár. Mit tárgyaltak?

— Keresztülutazott s formális látogatást tett. Közöltem vele, hogy a kormánnyal szemben nincsenek háborús szándékaim.

MIRTO TAKARODÓT FUJ

A harmadik nyilatkozat szerzője Mirto közlekedésiügyi miniszter, akit tudvalevőleg azzal vádolnak, hogy Tilea államtitkárral együtt Prágába utazott, hogy a Skoda-művek igazgatóságánál adatokat akart szerezni Maniu ellen.

— Valóban voltam Prágában, de nem titokban, hanem Vajda miniszterelnök írásbeli utasítása alapján. Utazásomból nem csináltam titkot, mint állítják, hanem előzetesen közöltem barátaimmal. Feladatam az volt, hogy Löwenstein igazgatótól felvilágosítást szerezzek bizonyos összegekre vonatkozólag. Így például Seletzki jegyzőkönyvében szerepel 35 millió...

Ezzel Mirto csomó vitás összeget sorol fel,

leszögezve, hogy Löwenstein igazgató minden summára kielégítő bizonyítékanyagot nyújtott annak igazolására, hogy vesztegetés nem történt. Mirto tehát elejti a Boilă és rajta keresztül Maniu ellen irányuló gyanuananyagot. Takarodót fuj. Ugy látszik, Vajda táborra is tart a nagy ellenféltől és a dolgok elsimítására hajlandó.

Máramars új prefektust kapott,

mert a régi prefektus, dr. Lazár Lászlót a kormány felmentette állásától. Az új prefektus dr. Ilie lett.

Mironescu

belügyminiszter szombaton délután 3 órakor egyhónapos külföldi tartózkodása után, Bukarestbe érkezett.

Mihály nagyapja

szeptember 28-án Svájcba utazik, ahol egy hónapig édesanyjával, Eléna hercegnővel lesz.

Végleges jelentés:

Magyarország terméseredménye

Budapest, szeptember 17

A magyar földművelésügyi miniszter ma adta ki Magyarország végleges termés-eredményéről szóló jelentését.

E jelentés szerint a burgonya 21, a buza 24,5, a rozs 9,5, az árpa 7,6 és a zab

3,1 millió métermázsa hozamot adott. Az eredmény jobb, mint a tavalyi.

A tengeri termés mindössze 18 millió métermázsa és 6 millió mázsával kevesebb, mint a tavalyi tengeri termés végeredménye volt.

1400 munkásának felmondott a Skoda

A felmondás indoka: elmaradtak a romániai rendelkezések

Prága, szeptember 17.

A Skoda-gyár tegnap este felmondott 1400 munkásának. A gyár a felmondást azzal indokolja, hogy kénytelen üzemének kapacitását csökkenteni.

Vannak olyan hírek is, amelyek sze-

rint a Skoda-gyár arra hivatkozik, hogy a Seletzky-ügyből kifolyólag elmaradtak romániai rendelkezései és így gyárának munkáltszámát csökkenteni volt kénytelen.

A munkások felmondási ideje október elsején jár le.

Mostárban felrobbant egy katonai raktár

Belgrád, szeptember 17

Ma délután Mostárban felrobbant a katonai raktár, melyben nagymennyiségű lővedék volt felhalmozva.

A robbanás folytán egy őrmester és a raktár őre, akik a raktár épület előtt tartózkodtak, valamint egy leány, aki éppen a robbanás pillanatában haladt el a katonai raktár előtt, szörnyethaltak.

Három járókelő súlyosan megsebesült. Az a feltevés, hogy a robbantást az őrmester könnyelműsége okozta.

Vannak olyan vélemények is, hogy a raktár robbanását öngyulladás okozta.

Két öngyilkos:

A milliomos fiú és a szerelmes pincér

Bukarest, szeptember 17

Szombaton reggel megrendítő öngyilkosság játszódott le Bukarestben. Toma Mavrodin 27 esztendő fiatalember, Mavrodin János bukaresti multimilliomos fia főbelötte magát és azonnal meghalt.

A szerencsétlen fiatalember azért szánta rá magát a halálra, mert egy vállalkozása, amelyhez apjától kért nagyobb összeget kölcsön, csődöt mondott és a pénz elveszté-

Konstanca, szeptember 17

Szabó István magyar pincér, aki már hónapok óta Konstancában volt alkalmazásban, pénteken egy csónkon kiment a nyílt tengerre és vízbe ölte magát. Holttestét a hullámok hamarosan partra sodorták. Ruhájának zsebében bucsulevelet találtak, amelyben Szabó öngyilkosságát reménytelen szerelmével indokolja.

A kolozsvári munkabíró első ítélete nem elégitette ki a feleket

Kolozsvár, szeptember 17

A kolozsvári „Energia” gyár az elmúlt hónap folyamán a művezető és az inasok kivételével valamennyi alkalmazottját elbocsátotta. A munkások a Trancu-Jasi munkatörvényre hivatkozva, amely szerint egy vállalatnak egyszerre az alkalmazottaknak legfeljebb 30 százalékát lehet elbocsátania, jogorvoslattal éltek a törvénytelen elbocsátás ellen.

A munkakamara mellett működő munkabírószám most foglalkozott az ügygel, amelynek során a munkások panaszát elutasította és az „Energia” vállalat felmondását törvényesnek minősítette.

A munkabírószám döntése az érdekeltek körében általános megdöbbenést váltott ki.

- és Könyvkiadó Rt. Braşov—Brassó

...forgalom... jelge alatt a ki
adóba kérek. 1289

...forgalom... jelge alatt a ki
adóba kérek. 1289

restben : Strada Mina 9 szám alatt

restben : Szada Mina 9 szám alati

Brassói Lapok Könyvosztálya

és Könyvkiadó Rt. Braşov—Brassó